

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.635/26/2024.

A kérelmező: Épít-Takarít 2004 Bt.
(Hajdúböszörmény, Polgári utca 13.)

A kérelmező képviselője: Dr. Sári Szilvia kamarai jogtanácsos

Az ajánlatkérő: Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye
Önkormányzata
(Miskolc, Városház tér 1.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Schirger György kamarai jogtanácsos
Dr. Sirály Katalin ügyvéd
Sirály és Társa Ügyvédi Iroda
(Budapest, Szilágyi Dezső tér 1.)

Az egyéb érdekelt: ÉMI-BER Kft.
(Miskolc, Rácz György utca 4.)

Az egyéb érdekelt képviselője: Dr. Süli Nikoletta ügyvéd
(Cegléd, Rákóczi út 5. II/8.)

A közbeszerzés tárgya, értéke: BAZ Vármegyei Önk. épületek komplex fejlesztése - 1. rész
(Csabai kapu 37. alatti épület komplex fejlesztése), 187.344.589.-Ft

Az eljárás EKR azonosító száma: EKR000057132024

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T-ot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet elutasítja.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya. A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet kizárólag elektronikus úton nyújthatja be a keresetet.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIIII törvény (a továbbiakban: Kbt.) Harmadik Része – a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja szerinti – nyílt eljárást indította a tárgyi részben megjelölt építési beruházás tárgyában két részajánlati kör tekintetében. Az eljárást megindító felhívás feladására 2024. április 17. napján került sor, mely a Közbeszerzési Értesítő 2024/75 számában a KÉ-7114/2024 szám alatt 2024. április 18. napján jelent meg.

2. Az ajánlatkérőhöz 2024. április 22. napja és 2024. május 22. napjai között több alkalommal érkezett kiegészítő tájékoztatáskérés, melynek hatására az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokat (közte az árazatlan költségvetést) módosította.

3. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.4) pontjában a közbeszerzés mennyisége tekintetében az alábbiakat rögzítette:

„Ajánlatkérő a Miskolc, Csabai kapu 37. sz. (Hrsz:40207) alatt található saját tulajdonú 340 m² összes nettó szintterületű fszt+emelet+tetőteres épületének korszerűsítését kívánja végrehajtani erre a célra elnyert 2 pályázati forrás felhasználásával.

A rekonstrukció során elvégzendő feladatok a pályázati források jellegének megfelelően 2 tevékenységi körből állnak össze:

A) Energetikai korszerűsítés

B) Funkcionális átalakítás és felújítás.

Az elkülönített költségvetéssel meghatározott két tevékenységi körhöz tartozó műszaki tartalom egymással teljesen összefügg, együtt egyidőben végezhető csak és együttes elvégzése teljesíti az Ajánlatkérő elvárásait.

A beruházás során egy olyan közösségi irodaépületet kívánnak létrehozni, ami a megyei értéktár állandó kiállítása mellett workshop rendezvényeknek is helyt tud adni és a közönség felé nyitott iroda / labor szerepet is be tud tölteni.

Indikatív mennyiségi adatok:

- Bontási feladatok:
- Meglévő külső előlépcsők és előtetők bontása - 2-2db, összesen 25m²-en
- Meglévő 2m magas falazott kerítésszakasz bontása 2,5m hosszon
- Meglévő aszfalt, beton, térburkolat bontása 80-120m²-en
- Meglévő faszerkezetű külső nyílászárók elbontása összesen 26db
- Meglévő belső nyílászárók elbontása 18db
- Meglévő elektromos és gépészeti rendszerek részleges elbontása 340m²-en
- Meglévő falazott válaszfalak elbontása 15m³
- Meglévő vasbeton födém elbontása 52m²
- Meglévő rombusz palafedés elbontása 170 vetületi m²-en és veszélyes hulladéklerakóban történő elhelyezése
- Külső munkák:
- Csapadékvíz elvezetés kiépítése az előkertből
- Új 2m magas falkerítés építése a meglévő folytatásaként 3m hosszon
- Új telken belüli járdák és parkolók kialakítása kiselemes beton térkő burkolattal 110m²
- Kerékpárrögzítők elhelyezése 3db kerékpár részére
- Zöldterület rendezése 80m²-en

- Acél-üveg elötetők építése meglévő bejáratok fölé 2 db, összesen 12 vetületi m²
- Akadálymentesítési feladatok:
  - A földszint teljes akadálymentesítése, ennek során:
  - Akadálymentes parkoló építése kiselemes beton térkő burkolattal 1 db - Járdaépítés 5%-nál kisebb meredekséggel 45 m²
  - Beton- műkö-térkő burkolatú előlépcső építése 45cm szintkülönbséghez 10m²
  - Akadálymentes bejárat kialakítása 1db új ajtóval - Akadálymentes WC kialakítása ajtóval, belső szerelvényezéssel
- Energetikai korszerűsítés építészeti elemei:
  - A külső nyílászárók cseréje, ill. új hőszigetelő műa. tokszerkezetű nyílászárók beépítése részleges falbontásokkal 25 db
  - A lábazatok hőszigetelése 10-12 cm vastag, vízfelvétellel nem rendelkező, nedves oldalon alkalmazható hőszigeteléssel 60m²
  - A külső falak hőszigetelése 15 cm vastag homlokzati kőzetgyapot hőszigeteléssel, kőzetgyapot sávok beépítésével, homlokzati vékonyvakolattal 330m²
  - A tetősík hőszigetelése 25cm vastag kőzetgyapot hőszigetelés szarufák közé, illetve alá történő beépítésével 155 vetületi m²-en
  - A tetőtűlnyúlás megnövelése az oromzatokon 20cm-rel a homlokzati hőszigetelés miatt
- Energetikai korszerűsítés gépészeti elemei:
  - Víz-levegő hőszivattyús fűtési-hűtési rendszer kiépítése az egész épületben a meglévő gáz alapú radiátoros fűtés és split klíma készülékek helyett
- Energetikai korszerűsítés épületvillamossági elemei:
  - Új napelem rendszer telepítése a déli tetőfelületre - 10 kWp teljesítménnyel
  - Új ledes világítási rendszer kiépítése a teljes épületben
- Funkcionális korszerűsítés építészeti és tartószerkezeti elemei:
  - Új hőszigetelt aljzat és padlóburkolat kialakítása párakivezető szellőztető csövek beépítésével, padlóbontás nélkül, a padlószint 52cm megemelésével 50m²-en
  - Új emeletközi aljzat és padlóburkolat kialakítása új emeletközi vasbeton födém 50m²-en
  - Új hideg és meleg padlóburkolatok készítése aljzatbeton bontása nélkül 190m²-en
  - Meglévő fa padlóburkolat javítása, csiszolása, lakkozása, 50m²-en
  - Új szerelt válaszfalak építése 30m²-en
  - Új épített válaszfalak építése 20m²-en
  - Belső lábazati és falburkolatok készítése 340m² össz alapterületű helyiségekben
  - Új tűzgátló gipszkarton mennyezeti és tetősík burkolat készítése közvetett rögzítéssel, párazáró fólia beépítésével 150 vetületi m²-en
  - Glettelés, festés falakon, mennyezeten és ferde tetősíkon 340m² össz alapterületen
  - Beépített bútorok készítése és elhelyezése
  - Új hornyolt égetett agyag tetőcserépfedés készítése 160m² vetületi m²-en
- Funkcionális korszerűsítés épületgépészeti elemei:
  - Ivóvízellátás kiépítése épületkontúron belül, vizes helyiségekben
  - Használati melegvíz ellátás kiépítése vizes helyiségekben cirkulációs vezetékkel
  - Szennyvízcsatornázás korszerűsítése épületkontúron belül
  - Zárt terű helyiségek elszívó szellőzése

- Funkcionális korszerűsítés épületvillamossági elemei a teljes épületben:

- Dugaljak kiépítése
- Erőátvitel biztosítása
- Villámvédelem kiépítése
- Informatikai hálózat kiépítése
- Kaputelefon és beléptető rendszer kiépítése
- Kamerarendszer kiépítése
- Riasztórendszer kiépítése

A tevékenység nem építési engedélyköteles. Egyenértékűség: 321/2015. (X.30.) Korm. rendelet 46. § (3)-(6) bek. Ajánlatkérő a 321 /2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése alapján rögzíti, hogy a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozás csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés alatt a „vagy azzal egyenértékű”-t kell érteni. Az egyenértékűség bizonyítása AT feladata.

A közbeszerzés leírása csak a főbb mennyiségeket tartalmazza tájékoztató jelleggel. A további információkat, a részletes feladatleírást, az ajánlatkérő elvárásait, egyéb információkat a további közbeszerzési dokumentumok részletezik.”

4. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.7) pontjában a szerződés időtartamát az 1. rész tekintetében 465 napban jelölte meg. Az ajánlatkérő a felhívás II.2.12) pontjában rögzítette, hogy közbeszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekt, a projekt száma: TOP_PLUSZ támogatási azonosítók: AF II.2.13) 5).

5. Az ajánlatkérő a felhívás VI.3.9) pontjának 11. és 14. alpontjában az alábbiakat írta elő:
„11) Ajánlattevőnek az ajánlat részeként szakmai ajánlatot (árazott költségvetés) kell benyújtania. A felolvasólapon az 1. értékelési szempont – összesített nettó ajánlati ár (HUF) – tartalékkeret (TK) nélkül – tekintetében az ajánlattevő által hiánytalanul beárazott költségvetés(ek) tartalékkeret nélküli, nettó összárát kérjük feltüntetni. Az ajánlati ár alátámasztására az ajánlathoz csatolt árazott költségvetést szerkeszthető excel. és aláírt pdf. fájlformátumban (megegyező tartalommal) szükséges benyújtani.

14) Ajánlatkérő felhívja a figyelmet a Kbt. 81. § (5) bekezdésében és a Kbt. 69. § (6) bekezdésében foglaltak alkalmazására.”

6. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként kiadott közbeszerzési dokumentáció A) fejezetében (tartalmi és formai követelmények) III. pontjában (felolvasólap) az „Ár” kritériumot képező értékelési szempont tekintetében rögzítette, hogy az „(...) összesített nettó ajánlati ár (HUF) a közbeszerzés tárgyát képező építési beruházáshoz tartozó Műszaki Dokumentumok és a szerződéstervezet szerinti feladatok ellátásának valamennyi költségét és díját tartalmazza, összesített, egyösszegű vállalkozási díjat jelent, amelyet tartalékkeret nélkül számítottan szükséges megadni.”

7. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként árazatlan költségvetést is készített, mely az egyes munkanemek szerinti megbontásban került kiadásra az alábbiak szerint:

A) Energetikai korszerűsítés:

- 02A – Építészet – szakipar (zsaluzás és állványozás; irtás, föld- és sziklamunka; szivárgóépítés, alagsóvezetés; helyszíni beton és vasbeton munka; falazás és egyéb kőművesmunka; Ácsmunka; vakolás és rabicolás; szárazépítés; tetőfedés; hideg- és melegburkolatok készítése, aljzat előkészítés; bádогоzás; fa- és műanyag szerkezet

elhelyezése; fém nyílászáró és épületlakatos-szerkezet elhelyezése; üvegezés; felületképzés; szigetelés; kőburkolat készítése; takarítási munkák; környezetvédelmi berendezések, mentesítések)

- 03A – Tartószerkezetek (tartószerkezeti munkák)
- 04A – Épületgépészet (vízellátás és csatornázás; központi fűtés-hűtés)
- 05A – Elektromosság erősáram (villanszerelési munkák; 10kWp teljesítményű napelem rendszer villamos munkái)
- 08A – Út- és parkolóépítés (keverékkészítés; felvonulási létesítmények, költségterítések; irtás, föld- és sziklamunka; útburkolat alap és makadamburkolat készítése; kőburkolat készítése; bitumenes alap és makadamburkolat készítése; betonpálya burkolat készítése; út- és vasúti pályatartozékok készítése)

B) Funkcionális és infrastrukturális korszerűsítés:

- 02B – Építészet – szakipar (felvonulási létesítmények; zsaluzás és állványozás; költségterítések; irtás, föld- és sziklamunka; szivárgóépítés, alagcsövezés; helyszíni beton és vasbeton munka; falazás és egyéb kőműves munka; vakolás és rabilolás; szárazépítés; hideg- és melegburkolat készítése, aljzat előkészítése; bádgozás; fa- és műanyag szerkezet elhelyezése; fém nyílászáró és épületlakatosszerkezet elhelyezése; felületképzés; szigetelés; beépített berendezési tárgyak elhelyezése; kőburkolat készítése)
- 03B – Tartószerkezetek (tartószerkezeti munkák)
- 04B – Épületgépészet (vízellátás és csatornázás; szellőzés)
- 05B – Elektromos erősáram (villanszerelési munkák funkcionális és infrastrukturális korszerűsítés)
- 06B1 – Gyengeáramú rendszer (informatika, videorendszer, kaputelefon, behatolásjelző, akadálymentesítés, prezentáció, nyomvonal)
- 06B2 – Tűzjelző hálózat (tűzjelző)
- 07B – Vízikörműellátás (ivóvíz; szennyvíz; csapadékvíz)
- 08B – Út- és parkolóépítés

Az ajánlatkérő a megnevezett munkafeladatok tekintetében anyagköltség és díj feltüntetését kérte, melyek összessége adta a kivitelezés költségét.

8. A bontásról felvett jegyzőkönyv szerint a 2024. május 27. napján 10:00 órára módosított ajánlattételi határidőig az 1. rész tekintetében 10 ajánlat érkezett, közte a kérelmezett és az egyéb érdekelt részéről az alábbi ár megajánlásokkal:

Kérelmező

Összesített nettó ajánlati ár (HUF) - tartalékkeret nélkül: 121 829 000

Egyéb érdekelt (vezető ajánlattevő):

Összesített nettó ajánlati ár (HUF) - tartalékkeret nélkül: 141 800 000

9. Az ajánlatkérő 2024. július 4. napján a Kbt. 72. § (1) bekezdésének alkalmazásával a kérelmezettet – 2024. július 12. napi teljesítési határidővel – árindokolásadásra hívta fel, mivel megállapítást nyert, hogy a kérelmező tartalékkerettel növelt összesített nettó ajánlati ára az 1. rész becsült értékéhez képest 20 % feletti eltérést mutat. Az ajánlatkérő általánosságban rögzítette, hogy az árindokoláskérés célja a megajánlás megalapozottságának kétséget kizáró megállapítása elsődlegesen a megajánlott összesített nettó ajánlati ár teljesíthetősége és elfogadhatósága szempontjából, így az ajánlati ár tartalmát megalapozó adatok tekintetében kért levezetést. Mindezek mellett előre vetítette, hogy az indokoláskérés arra is irányul, hogy a benyújtott ajánlat megfelel-e a vonatkozó környezetvédelmi, szociális és munkajogi

követelményeknek – figyelemmel a Kbt. 72. § (4) bekezdésében foglaltakra. Így az ajánlati ár megalapozottságára vonatkozó minden olyan tény, adat, kalkuláció rendelkezésre bocsátását kérte, melynek megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhat az ajánlati ár megalapozottságáról. Rögzítette, hogy az ajánlatkérő elfogad bármely olyan számítást, levezetést, költségnemenkénti megbontást, melyből maradéktalanul meggyőződhet az ajánlati ár megalapozottságáról, az ajánlat gazdasági ésszerűségéről. Mindezt az ajánlatkérő kérte bemutatni a teljesítéshez kapcsolódó közvetett és egyéb költségek összegéről, mely tekintetében példálózó jelleggel megjelölést tett (úgy mint bérleti díjak, üzemanyagköltség, amortizáció, biztosítás, adminisztrációs-ügyvitel, pénzügyi ráfordítások költsége, adók stb.) és rögzítette, hogy csak azon költségek bemutatását várja, mellyel az ajánlattevő az ajánlat összeállítás során ténylegesen kalkulált. Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a közvetett költségek bemutatása esetében abban az esetben minősül megfelelő részletezettségűnek a kimutatás, amennyiben bemutatásra kerül a teljes tervezett közvetett költség, majd a közvetlen költségek bemutatására használt módszer szerint ismerteti a közvetett költségek teljesítésen belüli megoszlását. Az ajánlatkérő a közvetlen költségek bemutatásában a szerződés teljesítéséhez szükséges ráfordításokat, ideértve a teljesítésben tervezetten résztvevők számát, bruttó alapbérét, a várható pótlékokat és a munkabért terhelő járulékok pontos megadását is elvárta. Az ajánlatkérő olyan részletezettséggel és módon kérte megadni a teljesítésbe bevont résztvevőkkel kapcsolatos bérköltségeket annak járulékaival együtt, hogy abból megállapítható legyen a Kbt. 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelmény. Az ajánlatkérő hivatkozott emellett a Kbt. 72. § (2) bekezdésében, az építőipari kivitelezői tevékenységről (Épkiv.) szóló 191/2009. (IX.15) Korm. rendelet 2. § h) pontjában, 3. § (5)-(6) bekezdésében foglaltakra, illetve felhívta a figyelmet a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évi mértékéről szóló 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendeletben (a továbbiakban: ÉKM rendelet) foglaltakra és kérte, hogy az árindokolást ezen jogszabályban rögzítettekre is figyelemmel adja meg.

Az ajánlatkérő a megalapozó adatok, valamint az indokolás megadásánál kérte, hogy az ajánlattevők a Kbt. 72. §-ban foglaltakon túl az alábbiakra is legyenek figyelemmel:

- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 51. §-ban írtakra;
- a munkavállalók ágazatközi besorolási rendszeréről szóló 6/1992. (VI.27.) MüM rendelet tartalmára;
- a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló jogszabályra;
- a hatályos Építőipari Ágazati Kollektív Szerződés és Építőipari Ágazati Bértarifa Megállapodás tartalmára (amennyiben az ajánlattevő, mint munkáltató ezek hatálya alá tartozik).

Az ajánlatkérő az árindokolás elvárt kötelező tartalmi elemei tekintetében – a jelen jogorvoslati eljárás szempontjából lényeges – alábbi felhívást tette:

„1. Ajánlattevő az árindokolásában mutassa be, hogy milyen összegű rezsioradíjjal számolt ajánlatában és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vette figyelembe, az alábbiak szerint:

- a) A rezsioradíj mértékét a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évi mértékéről szóló 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendelet 1. mellékletében bemutatott számítási módszernek megfelelő táblázat kitöltésével és benyújtásával szíveskedjenek bemutatni.
- b) A szerződés átalánydíjas jellegére tekintettel amennyiben ilyen van, illetve – ha ilyennel számolt az ajánlattevő – a közvetlen költségek között figyelembe vett kockázati tényezőket szíveskedjen felsorolni és azok nagyságát ismertetni (amennyiben nem kalkulált kockázatokkal, úgy arra vonatkozó kifejezett nyilatkozat benyújtása szükséges).

- c) Kérjük, hogy szíveskedjenek kitérni arra is, hogy miképpen kívánják a szerződés teljesítéséhez szükséges munkaerőt biztosítani.”

Az ajánlatkérő a kérelmező esetében tovább konkretizálta az indokolni szükséges tételeket, melyeket „egységárelemzést igénylő, kirívó eltérést mutató költségvetési tételekként” jelölt meg. Mindez érintette a 02A Építész költségvetés, a 02B Építész költségvetés, a 04A és 04B Épületgépészeti költségvetések, a 05A Elektromosság-erősáram költségvetés, 06B1 Gyengeáramú rendszer költségvetés egyes tételeit.

10. A kérelmező az árandokoláskérésnek határidőben eleget tett, melynek keretében szöveges indokolást, valamint árajánlatokat és az ajánlatkérő által megjelölt költségvetéseket kiegészítve egyaránt csatolt. A kérelmező a szöveges árandokolásának alátámasztásaként csatolt „árajánlatokat és díjoldali kimutatókat” üzleti titoknak minősítette.

A kérelmező üzleti titokkal nem érintett szöveges indokolásának IV. és V. fejezetében az alábbi összesítést csatolta:

„Költségeink az alábbiakból tevődik össze:

Költségnemek	Nettó össze
közvetlen költségek (anyagköltség)	60 899 704 Ft
Béreköltségek	51 251 706 Ft
Közvetlen költség összesen:	112 151 410 Ft
közvetett költségek	
- vállalati általános költség (1 %)	1 121 514 Ft
- kalkulált nyereség (5 %)	5 607 570 Ft
közvetett költségek összesen	6 729 084 Ft
Egyéb költségek	
- helyi iparüzési adó (árbevétel-anyagktg.-alvállalkozók x 2 %)	1 208 307 Ft
- társasági adó (kalkulált nyereség 9%-a)	504 681 Ft
- innovációs járulék (helyi iparüzési adóalap x 0,3 %-a):	181 246 Ft
- általános tartalék (tartalékkeret nélküli vállalási ár ~ 2%-a)	540 335 Ft
- építész felelős műszaki vezető megbízási díja/építész munkarész 1%-a/	304 328 Ft
- gépész felelős műszaki vezető megbízási díja/gépész munkarész 1 %-a/	87 916 Ft
- villamos felelős műszaki vezető megbízási díja /villamos munkarész 1 %-a	121 693 Ft
Egyéb költségek összesen:	2 948 506 Ft
Mindösszesen vállalási ár:	121 829 000 Ft

A fenti levezetésünkből látható, hogy vállalkozásunk minden felmerülő költséggel, így a fennálló piaci kockázattal számolva még további tartalékkeretet is képezve adta meg ajánlatát.

V. rezsioradíj kimutatás

A minimális építőipari rezsioradíj tekintetében az alábbi költségekkel kell számolni:

1.	A
	Megnevezés
2.	Alapbér [2023. évben havi 296.400 Ft (garantált

	bérminimum) és 174 munkaórával számolva]
3.	Pótlékok, kiegészítő fizetés
4.	Foglalkoztatói járulékok: - Szociális hozzájárulási adó 13% - Szakképzési hozzájárulás 0 % (2022.01.01-től nem kell fizetni!)
5.	Szállásköltség
6.	Csoportos személyszállítás
7.	Védőruha, védőfelszerelés
8.	Munkahelyi szociális szolgáltatás
9.	Munkaegészségügyi szolgáltatás
10.	Munkavédelmi költség
11.	Ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége
12.	Rezsianyag, munkahelyi energia költség
13.	Felvonulás, munkahelyi berendezkedés, ideiglenes létesítmények költsége
14.	Szerszámhasználat
15.	Értékcsökkenési leírás
16.	Nyomtatvány, írószer
17.	Postaköltség
18.	Telefonköltség
19.	Bankköltség
20.	Egyéb szolgáltatás - minőségbiztosítás, környezetvédelem
21.	Kötelező adó - iparűzési adó 2% - innovációs járulék 0,3%
22.	Biztosítások
23.	2-22. sor összesen
24.	Produktivitási érték (ledolgozott napok alapján)
25.	Improduktív órák költsége [23. sor összesen $\times$ (1,00 - 0,8716)]
26.	Veszteségidő aránya
27.	Veszteségidő költsége (23. sor összesen $\times$ 0,065)
28.	Elvárt eredmény
29.	Elvárt eredmény értéke (23.+25.+27. sor összesen $\times$ 0,02)
30.	Mindösszesen 23.+25.+27.+29. sor

A bérköltség számításunk a munkaidőkeret és a rezsióradíj számítás alapján történik az alábbiak figyelembevételével:

Munkavállalóink munkaidejét havi keretben határozzuk meg, ami azt jelenti, hogy az adott munkaidőkeret időszakában a naptári napokból tehát a heti pihenőnapokat (szombatokat és vasárnapokat) és a hétköznapra eső munkaszüneti napokat kell kivonni: így kapjuk meg a teljesítendő munkanapok számát, amelyet aztán felszorozunk a szerződésben rögzített napi munkaidővel. Így kiderül, hogy az adott időszakban hány munkaórát oszthatunk be a munkavállalónak.

A munkavállalóink munkaszerződésében az szerepel, hogy „a munkavállaló teljes munkaideje napi 8 óra, amit havi munkaidőkeretben kell a munkavállalónak ellátni. Havi szinten a ledolgozott munkaidő mértéke megegyezik a munkanapok számának és a 8 óra munkaidőnek a szorzatával, azzal, hogy a napi munkaidő mértéke a 12 órát nem haladhatja meg.”

A havi munkaidőkeret esetén pótlék, kiegészítés csak rendkívüli munkavégzés / Mt. 107. § b) pont /, esetén merülhetne fel, azonban figyelemmel vagyunk arra, hogy foglalkoztatásuk ne haladja meg a munkaidőkeretben beosztható rendes munkaórák számát, hisz amennyiben munkavégzésünk megkívánja a hatékonyabb munkaidő-beosztást, akkor lehetőségünk van eltérni az általános munkarendtől, figyelemmel a pihenőidőkre és a maximális munkaidőre vonatkozó törvényi korlátokra. / Mt. 93. §-a, 97. § (3) bekezdése, 106. § (3) bekezdése. /

A 174 munkaóra a bérszámfejtésben egy hivatalos osztószám, ami az éves szinten ledolgozható munkaórák egy havi kalkulált átlagszáma. (Az egyes hónapokban ugyanis eltér a munkaórák száma, például 28 napos februárban 20 munkanap van, összesen 160 óra a ledolgozható órák száma, de pl. 2023. májusban 22 munkanap van, összesen 176 óra a ledolgozható órák száma)

Az átlag havi 174 munkaóra alkalmazásának törvényi hátterei:

Az Mt. 136. § (2) bekezdés szerint az alapbért időbérben kell megállapítani. Az alapbér minden esetben időbér azaz órára, napra, hétre, hónapra járó bér azaz meghatározott tartamú munkavégzésre jár a munkavállalónak, és nem az elért teljesítményre. Az alapbér nem lehet kevesebb a kötelező legkisebb munkabérnél; a kötelező legkisebb munkabér összegét és hatályát a Kormány rendeletben jogosult megállapítani, melynek során lehetőség van a munkavállalók egyes csoportjaira eltérő összegű kötelező legkisebb munkabér megállapítására is [Mt. 153. § (1)-(2) bekezdés]. A minimumra vonatkozó előírás megfelelően irányadó a garantált bérminimum vonatkozásában is, amennyiben a munkaszerződés szerinti munkakör esetén annak alkalmazása kötelező.

A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 508/2023. (XI. 20.) Korm. rendelet 2. § (1) és (2) bekezdéseiben rögzített minimálbér és garantált bérminimum összege alapján az egy órára rögzített órabér az átlag 174 munkaórára figyelemmel van megállapítva:

Az átlag havi 174 munkaórával számolás jelenik meg a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 139. § (3) bekezdésében is.

A fenti jogszabályi rendelkezések alapján látható, hogy az alapbér számításánál figyelembe vett 174 óra egy olyan hónapok közötti, eltérő munkaórák átlagolására szolgáló átlagszám, amely pl. a napi bér és bérpótlék számítás alapját is képezi, éppen ezért tartalmazza a rezsióradíj levezetéséről szóló rendelet is ezt az átlagszámot.

Nyilatkozunk, hogy a szerződés teljesítésébe bevonni kívánt valamennyi munkavállalót havi munkaidőkeretben foglalkoztatjuk a fentiekben ismertetettek szerint.

A rezsióradíjunk 5.500,-Ft-ban került meghatározásra, azaz a bruttó alapbér 1 órára levezett összege 5.500,-Ft, mely a következőképpen alakul:

1.	A	B
	Megnevezés	Ft/óra
2.	Alapbér [2023.december 01-től havi 326.000 Ft alapbérrel (garantált bérminimum) és 174 munkaórával számolva]	1874
3.	Pótlékok, kiegészítő fizetés	0
4.	Foglalkoztatói járulékok: - Szociális hozzájárulási adó 13% - Szakképzési hozzájárulás 0 % (2022.01.01-től nem kell fizetni!)	244 0
5.	Szállásköltség	0
6.	Csoportos személyszállítás	387
7.	Védőruha, védőfelszerelés	18
8.	Munkahelyi szociális szolgáltatás	74
9.	Munkaegészségügyi szolgáltatás	93

10.	Munkavédelmi költség	29
11.	Ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége	1319
12.	Rezsianyag, munkahelyi energia költség	76
13.	Felvonulás, munkahelyi berendezkedés, ideiglenes létesítmények költsége	17
14.	Szerszámhasználat	39
15.	Értécsökkenési leírás	74
16.	Nyomtatvány, írószer	6
17.	Postaköltség	6
18.	Telefonköltség	8
19.	Bankköltség	21
20.	Egyéb szolgáltatás - minőségbiztosítás, környezetvédelem	8
21.	Kötelező adó - iparűzési adó 2% - innovációs járulék 0,3%	81 2
22.	Biztosítások	22
23.	2-22. sor összesen	4398
24.	Produktivitási érték (ledolgozott napok alapján)	87,40%
25.	Improduktív órák költsége [23. sor összesen x (1,00 - 0,8740)]	554
26.	Veszteségidő aránya	6,50%
27.	Veszteségidő költsége (23. sor összesen x 0,065)	286
28.	Elvárt eredmény	5,00%
29.	Elvárt eredmény értéke (23.+25.+27. sor összesen x 0,05)	262
30.	Mindösszesen 23.+25.+27.+29. sor	5500

A levezetett indoklásunk alapján a rendelet által előírt költségnemek közül az alábbiakkal nem számoltunk:

- Pótlékok, kiegészítő fizetés: a munkavállalókat havi munkaidőkeretben alkalmazzuk, így pótlék, kiegészítés nem merül fel.
- szállásköltség: a munkavállalókat szállítjuk a munkavégzés helyére, mivel székhelyünk a kivitelezés helyszínétől kb. 85 km-re található így szállásköltség sem merül fel.

Megjegyezni kívánjuk, hogy jelen gazdasági helyzetben az elérni kívánt 5 %-os nyereség, üzleti haszon reálisnak tekinthető. A kialakult éles gazdasági versenyben csak így tudunk munkához jutni, alvállalkozói körünket megtartani, mely árunk a megrendelői oldal számára is kedvező. Vállalásunk tehát minden a feladatellátáshoz szükséges költségre fedezetet nyújt, erre tekintettel kérjük indoklásunk elfogadását.”

11. Az ajánlatkérő 2024. augusztus 7. napján – 2024. augusztus 15. napi teljesítési határidővel – a Kbt. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásával kiegészítő árindokolás megadására hívta fel a kérelmezőt (a továbbiakban: 1. kiegészítő árindokolás), mely a tárgyi jogorvoslati eljárás szempontjából az alábbi lényegi pontra vonatkozott:

„8) Kérjük, hogy a kiegészítő árindokolásukban térjenek ki valamennyi költség összegszerű bemutatására, amelyeket az alapárindokolásukban az építőipari rezsióradíj összetételét tartalmazó táblázatukban rezsióradíjra vetítetten adtak meg. Kérjük valamennyi költségüket az ajánlatukkal összhangban, az adott szerződés tárgyára vonatkoztatva a 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendelet szerinti 1. melléklete szerinti rezsióradíj összetételét tartalmazó táblázat szerinti kategóriákat alapul véve (lehetőleg azon kategóriák valamelyikébe sorolva) kategóriánként, összegszerűen, számszerűsítve szíveskedjenek megadni.”

12. A kérelmező a kiegészítő árindokolását (a továbbiakban: 1. kiegészítő árindokolás) határidőben benyújtotta, melynek keretében szöveges indokolást, szerződést, ajánlatot és kimutatásokat csatolt. A kérelmező a szöveges árindokolásának alátámasztásaként csatolt szerződést, ajánlatot és kimutatásokat üzleti titoknak minősített.

A kérelmező az ajánlatkérő kiegészítő árindokoláskérésének 8. pontjában foglaltakra az alábbi választ adta:

„8. Ajánlattevő válasza:

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. h) pontja értelmében:

h) építőipari rezsioradíj: a vállalkozó kivitelező vagy az alvállalkozó kivitelező szakági építésszerelési termelő tevékenységének elvégzéséhez szükséges, egy aktív munkóra vetített – a kivitelező ténykölségei alapján számított vagy tervezett – összes költsége. Az építőipari rezsioradíj nem tartalmazza a beépítésre kerülő betervezett és az üzemszerű használathoz szükséges beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit, a közvetlen anyagok fuvarozási és rakodási költségeit, a közvetlen gépköltségeket, a kivitelezési dokumentáció tervezési díját, a hatósági eljárások díját, a szükségessé váló minőség-ellenőrzések díját, az üzempróba, beüzemelés szolgáltatási díját. Az építőipari rezsioradíj számítási alapját az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződésben évente meghatározott Ágazati Bértarifa Megállapodásban szereplő minimális szakmunkás alaphár alapján kiszámított, szakmai ajánlásban rögzített órabér és a jogszabályokban meghatározott közterhek képezik. Az építőipari rezsioradíj tartalmazza a személyi jellegű költségeket, az ellátási költségeket, a fizikai dolgozók rezszi jellegű költségeit, az irányítási és az ügyviteli költségeket.

A rezsioradíj költségei:

1.	Megnevezés	Ft/óra
2.	Alaphár [2023.december 01-től havi 326.000 Ft alaphárrel (garantált bérminimum) és 174 munkaórával számolva]	1874
3.	Pótlékok, kiegészítő fizetés	0
4.	Foglalkoztatói járulékok: - Szociális hozzájárulási adó 13% - Szakképzési hozzájárulás 0 % (2022.01.01-től nem kell fizetni!)	244 0
5.	Szállásköltség	0
6.	Csoportos személyszállítás	387
7.	Védőruha, védőfelszerelés	18
8.	Munkahelyi szociális szolgáltatás	74
9.	Munkaegészségügyi szolgáltatás	93
10.	Munkavédelmi költség	29
11.	Ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége	1319
12.	Rezsianyag, munkahelyi energia költség	76
13.	Felvonulás, munkahelyi berendezkedés, ideiglenes létesítmények költsége	17
14.	Szerszámhasználat	39
15.	Értécsökkenési leírás	74
16.	Nyomtatvány, írószer	6
17.	Postaköltség	6
18.	Telefonköltség	8
19.	Bankköltség	21

20.	Egyéb szolgáltatás - minőségbiztosítás, környezetvédelem	8
21.	Kötelező adó - iparüzési adó 2% - innovációs járulék 0,3%	81 2
22.	Biztosítások	22
23.	2-22. sor összesen	4398
24.	Produktivitási érték (ledolgozott napok alapján)	87,40%
25.	Improduktív órák költsége [23. sor összesen $\times$ (1,00 - 0,8740)]	554
26.	Veszteségidő aránya	6,50%
27.	Veszteségidő költsége (23. sor összesen $\times$ 0,065)	286
28.	Elvárt eredmény	5,00%
29.	Elvárt eredmény értéke (23.+25.+27. sor összesen $\times$ 0,05)	262
30.	Mindösszesen 23.+25.+27.+29. sor	5500

A fentiek alapján a rezsioradíjat alkotó elemek összegszerűen:

Költségeink az alábbiakból tevődik össze:

Költségnemek	Nettó összeg	Rezsioradíjban kalkulált sor
közvetlen költségek (anyagköltség)	60 899 704 Ft	nem része a rezsioradíjnak
Béreköltségek	51 251 706 Ft	2. és 4. sor
Közvetlen költség összesen:	112 151 410 Ft	
közvetett költségek		
- vállalati általános költség (1 %)	1 121 514 Ft	11-13., 15-20. és 22. sorok
- kalkulált nyereség (5 %)	5 607 570 Ft	28. sor
közvetett költségek összesen	6 729 084 Ft	
Egyéb költségek		
- helyi iparüzési adó (árbevétel-anyagktg. alvállalkozók $\times$ 2 %)	1 208 307 Ft	
társasági adó kalkulált nyereség 9%-a(	504 681 Ft	21. sor
- innovációs járulék (helyi iparüzési adóalap $\times$ 0,3 %-a):	181 246 Ft	
- általános tartalék (tartalékkeret nélküli vállalási ár $\sim$ 2%-a	540 335 Ft	
- építész felelős műszaki vezető megbízási díja /építész munkarész 1%-a/	304 328 Ft	
- gépész felelős műszaki vezető megbízási díja /építész munkarész 1%-a/	87 916 Ft	
- villamos felelős műszaki vezető megbízási díja /villamos munkarész 1 %-a	121 693 Ft	
Egyéb költségek összesen:	2 948 506 Ft	
Mindösszesen vállalási ár:	121 829 000 Ft	

13. Az ajánlatkérő 2024. augusztus 27. napján – 2024. szeptember 3. napi teljesítési határidővel – a Kbt. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásával további árindokolás megadására hívta fel a kérelmezőt, mely a tárgyi jogorvoslati eljárás szempontjából az alábbi lényegi pontokra vonatkozott:

„3) Kérjük, szíveskedjenek kiegészítőleg indokolni, hogy az átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésükben, a rezsioradíj táblázatban munkaórára vetített elemként bemutatott 6-10 sor közötti tételek (6. csoportos személyszállítás, 7. védőruha, védőfelszerelés, 8. munkahelyi szociális szolgáltatás, 9. munkaegészségügyi szolgáltatás, 10. Munkavédelmi költség), illetve a 14. soron szereplő tétel (Szerszámhasználat) költségei hol, hogyan, soronként milyen számszerűsített összegben kerülnek elszámolásra? Kérjük a kiegészítő indokolást soronként, összegszerűen kifejezve szíveskedjenek megadni.

4) Kérjük, szíveskedjenek kiegészítőleg indokolni, hogy az átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésükben hol, hogyan és milyen számszerűsített összegben kerül elszámolásra a rezsioradíj táblázat 25. során munkaórára vetített elemként kimutatott veszteségidő költsége?

5) Kérjük, szíveskedjenek kiegészítőleg indokolni, hogy az átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésükben hol, hogyan és milyen számszerűsített összegben kerül elszámolásra a rezsioradíj táblázat 27. során munkaórára vetített elemként kimutatott improduktív órák költsége?

6) Kérjük, szíveskedjenek kiegészítőleg indokolni, hogy a megajánlott átalányár bontását bemutató „vállalati általános költségek soron” 1%-os összesített ellenérték milyen számszerűsített kalkuláció mellett és hogyan nyújt fedezetet a rezsioradíj táblázat szerinti összevontan szerepeltetett (11-13. 15-20. és 22. sorok) együttes tételeire? A válasz megadása mellett kérjük a 11-13., 15-20. és 22. sorok költségeinek soronként elkülönített összegszerű kimutatását.”

14. A kérelmező a további – üzleti titkot nem tartalmazó – kiegészítő árindokolását (a továbbiakban: 2. kiegészítő árindokolás) határidőben benyújtotta, melyben az előző pontban hivatkozott kérdésekre az alábbi választ adta:

„3. Ajánlattevő válasza:

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. h) pontja értelmében:

h) építőipari rezsioradíj: a vállalkozó kivitelező vagy az alvállalkozó kivitelező szakági építésszerelési termelő tevékenységének elvégzéséhez szükséges, egy aktív munkaórára vetített – a kivitelező tényköltségei alapján számított vagy tervezett – összes költsége. Az építőipari rezsioradíj nem tartalmazza a beépítésre kerülő betervezett és az üzemszerű használathoz szükséges beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit, a közvetlen anyagok fuvarozási és rakodási költségeit, a közvetlen gépköltségeket, a kivitelezési dokumentáció tervezési díját, a hatósági eljárások díját, a szükségessé váló minőség-ellenőrzések díját, az üzempróba, beüzemelés szolgáltatási díját. Az építőipari rezsioradíj számítási alapját az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződésben évente meghatározott Ágazati Bértarifa Megállapodásban szereplő minimális szakmunkás alaphétszám alapján kiszámított, szakmai ajánlásban rögzített órabér és a jogszabályokban meghatározott közterhek képezik. Az építőipari rezsioradíj tartalmazza a személyi jellegű költségeket, az ellátási költségeket, a fizikai dolgozók rezszi jellegű költségeit, az irányítási és az ügyviteli költségeket.

A rezsioradíj költségei:

1.	A	B
	Megnevezés	Ft/óra
2.	Alapbér[2023. december 01-től havi326.000 Ft alapbérrel (garantált bérminimum) és 174 munkaórával számolva]	1874
3.	Pótlékok, kiegészítő fizetés	0
4.	Foglalkoztatói járulékok: - Szociális hozzájárulási adó 13% - Szakképzési hozzájárulás 0 % (2022.01.01-től nem kell fizetni!)	244 0
5.	Szállásköltség	0
6.	Csoportos személyszállítás	387
7.	Védőruha, védőfelszerelés	18
8.	Munkahelyi szociális szolgáltatás	74
9.	Munkaegészségügyi szolgáltatás	93
10.	Munkavédelmi költség	29
11.	Ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége	1319
12.	Rezsianyag, munkahelyi energia költség	76
13.	Felvonulás, munkahelyi berendezkedés, ideiglenes létesítmények költsége	17
14.	Szerszámhasználat	39
15.	Értékcsökkenési leírás	74
16.	Nyomtatvány, írószer	6
17.	Postaköltség	6
18.	Telefonköltség	8
19.	Bankköltség	21
20.	Egyéb szolgáltatás - minőségbiztosítás, környezetvédelem	8
21.	Kötelező adó - iparűzési adó 2% - innovációs járulék 0,3%	81 2
22.	Biztosítások	22
23.	2-22. sor összesen	4398
24.	Produktivitási érték (ledolgozott napok alapján)	87,40%
25.	Improduktív órák költsége [23. sor összesen x (1,00 - 0,8740)]	554
26.	Veszteségidő aránya	6,50%
27.	Veszteségidő költsége (23. sor összesen x 0,065)	286
28.	Elvárt eredmény	5,00%
29.	Elvárt eredmény értéke (23.+25.+27. sor összesen x 0,05)	262
30.	Mindösszesen 23.+25.+27.+29. sor	5500

A személyi jellegű költségeket, az ellátási költségeket, a fizikai dolgozók rezsijellegű költségeit az alábbi tételek képezik.

A fentiek alapján a rezsioradíjat alkotó elemek összességében egy munkavállalóra levezetve:

Költségeink az alábbiakból tevődik össze:

Költségnemek	Nettó összeg	Összecszerűen
Alapbér [2023. december 01-től havi 326.000 Ft alapbérrel (garantált bérminimum) és 174 munkaórával számolva]	1874	326.000
Pótlékok, kiegészítő fizetés	0	0
Foglalkoztatói járulékok: - Szociális hozzájárulási adó 13% - Szakképzési hozzájárulás 0 % (2022.01.01-től nem kell fizetni!)	244 0	42.380
Szállásköltség	0	0
Csoportos személyszállítás	387	67.338
Védőruha, védőfelszerelés	18	3.132
Munkahelyi szociális szolgáltatás	74	12.876
Munkaegészségügyi szolgáltatás	93	16.182
Munkavédelmi költség	29	5.046
Összesen:	2719	472.954

Ajánlattevő az indoklás kérés e pontjának jogosságát is vitatja.

A Kbt. 72. § (1) bekezdés alapján az árindokolás kérésnek a lényeges ajánlati (ár)elemekre kell vonatkoznia. Mivel a Kbt. 72. § (3) bekezdés szerinti kiegészítő árindokolás a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti árindokoláshoz kapcsolódik, ezért a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti előírást követni kell a kiegészítő árindokolás kérés kapcsán is. A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.143/2024. számú határozatában kimondta, hogy az „ajánlattevőnek a Kbt. 72. § rendelkezései értelmében az ajánlat lényegi tételeit kell alátámasztani”.

A rezsioradíj 6-10. és 14. sorban szereplő költségelemek összege konkrét építési költségekhez képest marginális, nincs kihatással az ajánlati ár teljesíthetőségének kérdésére, és az túlterjeszkedő.

Ajánlattevő felhívja továbbá ajánlatkérő figyelmét a Döntőbizottság D.505/18/2023. számú határozata 49.5. pontjában foglaltakra, mely szerint: (...) az aránytalanul alacsony ár kérdése akkor lehet az árindokolás-kérés tárgya, ha az ár maga értékelési szempont, illetve valamely összetevője (áreleme) pedig csak abban az esetben, ha az önállóan értékelésre kerül. Mindezek megfelelően alkalmazandók és vonatkoznak a kiegészítő árindokolás-kérés eszközére is, mint annak céljára és korlátaira.”

Ezáltal az ajánlatkérőnek a kiegészítő árindokolás 3. pontja jogsértő, ellentétes a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltakkal.

4. Ajánlattevő válasza:

Az átalányár levezetésünk a teljes összköltség szintjén történik. A rezsioradíj a kivitelező szakági építési-szerelési termelő tevékenységének elvégzéséhez szükséges, egy aktív munkaórára vetített – a kivitelező tényköltségei alapján számított vagy tervezett – összes költsége.

A teljes összköltség bemutatás már a számított az ÉKM rendelet alapján figyelembe veendő költségelemeket tartalmazó rezsioradíj alapján történik.

Az ajánlatkérő által kimutatni kért veszteségidő egy aktív munkaórára vonatkozóan kerül számításra. Számítási módját az EKM rendelet tartalmazza.

Kérelmező e ponthoz kapcsolódóan elő kívánja adni, hogy az ajánlatkérő által e pontban feltett kérdés túlterjeszkedik a Kbt. 72. § (1) és (3) bekezdés szerinti kereteken.

A Legfelsőbb Bíróság a Kfv.VI.37.118/2009/6. számon hozott ítélete ugyanis rögzíti, hogy „(...) adott ajánlati elemekkel kapcsolatban felmerült kétségeket kell az adott indokolásban az ajánlattevőnek eloszlatnia, amelyhez, ha szükséges, olyan bizonyítékokkal kell szolgálnia, amely az állításait alátámasztja. Ez nem jelenti az ajánlathoz képest a kiírás feltételrendszerét meghaladó dokumentáció csatolásának kötelezettségét, csupán a vállalás adott áron történő teljesíthetőségének objektív igazolását.”

A kiegészítő árandokolás kérés 4. pontjában megfogalmazott kérés meghaladja azt a szintet, amelynek igazolása az eljárást megindító felhívás és dokumentáció előírásai alapján ajánlattevőtől elvárható.

Továbbá jelezni kívánjuk, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdés alapján az árandokolás kérésnek a lényeges ajánlati (ár)elemekre kell vonatkoznia. Mivel a Kbt. 72. § (3) bekezdés szerinti kiegészítő árandokolás a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti árandokoláshoz kapcsolódik, ezért a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti előírást követni kell a kiegészítő árandokolás kérés kapcsán is. A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.143/2024. számú határozatában kimondta, hogy az „ajánlattevőnek a Kbt. 72. § rendelkezései értelmében az ajánlat lényegi tételeit kell alátámasztani”.

A veszteségidő költsége a konkrét építési költségekhez képest marginális, nincs kihatással az ajánlati ár teljesíthetőségének kérdésére.

Ajánlattevő felhívja továbbá ajánlatkérő figyelmét a Döntőbizottság D.505/18/2023. számú határozata 49.5. pontjában foglaltakra, mely szerint: (...) az aránytalanul alacsony ár kérdése akkor lehet az árandokolás-kérés tárgya, ha az ár maga értékelési szempont, illetve valamely összetevője (áreleme) pedig csak abban az esetben, ha az önállóan értékelésre kerül. Mindezek megfelelően alkalmazandók és vonatkoznak a kiegészítő árandokolás-kérés eszközére is, mint annak céljára és korlátaira.”

Ezáltal az ajánlatkérőnek a kiegészítő árandokolás 3. pontja jogsértő, ellentétes a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltakkal.

5. Ajánlattevő válasza:

Az átalányár levezetésünk a teljes összköltség szintjén történik. A rezsióradíj kivitelező szakági építési-szerelési termelő tevékenységének elvégzéséhez szükséges, egy aktív munkaóra vetített – a kivitelező tényköltségei alapján számított vagy tervezett – összes költsége.

A teljes összköltség bemutatás már a számított az ÉKM rendelet alapján figyelembe veendő költségelemeket tartalmazó rezsióradíj alapján történik.

Az ajánlatkérő által kimutatni kért improduktív órák egy aktív munkaóra vonatkozóan kerül számításra.

Számítási módját az EKM rendelet tartalmazza.

Kérelmező e ponthoz kapcsolódóan elő kívánja adni, hogy az ajánlatkérő által e pontban feltett kérdés túlterjeszkedik a Kbt. 72. § (1) és (3) bekezdés szerinti kereteken.

Kérelmező e ponthoz kapcsolódóan elő kívánja adni, hogy az ajánlatkérő által e pontban feltett kérdés túlterjeszkedik a Kbt. 72. § (1) és (3) bekezdés szerinti kereteken.

A Legfelsőbb Bíróság a Kfv.VI.37.118/2009/6. számon hozott ítélete ugyanis rögzíti, hogy „(...) adott ajánlati elemekkel kapcsolatban felmerült kétségeket kell az adott indokolásban az ajánlattevőnek eloszlatnia, amelyhez, ha szükséges, olyan bizonyítékokkal kell szolgálnia, amely az állításait alátámasztja. Ez nem jelenti az ajánlathoz képest a kiírás feltételrendszerét meghaladó dokumentáció csatolásának kötelezettségét, csupán a vállalás adott áron történő teljesíthetőségének objektív igazolását.”

A kiegészítő árandokolás kérés 5. pontjában megfogalmazott kérés meghaladja azt a szintet, amelynek igazolása az eljárást megindító felhívás és dokumentáció előírásai alapján

ajánlattevőtől elvárható.

Továbbá jelezni kívánjuk, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdés alapján az árindokolás kérésnek a lényeges ajánlati (ár)elemekre kell vonatkoznia. Mivel a Kbt. 72. § (3) bekezdés szerinti kiegészítő árindokolás a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti árindokoláshoz kapcsolódik, ezért a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti előírást követni kell a kiegészítő árindokolás kérés kapcsán is. A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.143/2024. számú határozatában kimondta, hogy az „ajánlattevőnek a Kbt. 72. § rendelkezései értelmében az ajánlat lényegi tételeit kell alátámasztani”.

Az improduktív órák költsége a konkrét építési költségekhez képest marginális, nincs kihatással az ajánlati ár teljesíthetőségének kérdésére.

Ajánlattevő felhívja továbbá ajánlatkérő figyelmét a Döntőbizottság D.505/18/2023. számú határozata 49.5. pontjában foglaltakra, mely szerint: (...) az aránytalanul alacsony ár kérdése akkor lehet az árindokolás-kérés tárgya, ha az ár maga értékelési szempont, illetve valamely összetevője (áreleme) pedig csak abban az esetben, ha az önállóan értékelésre kerül. Mindezek megfelelően alkalmazandók és vonatkoznak a kiegészítő árindokolás-kérés eszközére is, mint annak céljára és korlátaira.”

Ezáltal az ajánlatkérőnek a kiegészítő árindokolás 3. pontja jogsértő, ellentétes a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltakkal.

6. Ajánlattevő válasza:

Ajánlattevő az indoklás kérés e pontjának jogosságát vitatja. Kbt. 72. § (1) bekezdés alapján az árindokolás kérésnek a lényeges ajánlati (ár)elemekre kell vonatkoznia.

Mivel a Kbt. 72. § (3) bekezdés szerinti kiegészítő árindokolás a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti árindokoláshoz kapcsolódik, ezért a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti előírást követni kell a kiegészítő árindokolás kérés kapcsán is. A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.143/2024. számú határozatában kimondta, hogy az „ajánlattevőnek a Kbt. 72. § rendelkezései értelmében az ajánlat lényegi tételeit kell alátámasztani”. A vállalati általános költség összegszerűségében olyan jelentéktelen nagyságrendű, alacsony mértékű, hogy arra az árindokolás kérés, illetve a kiegészítő árindokolás jogszerűen nem terjedhet ki a fenti leírtak alapján.

A vállalati általános költség a konkrét építési költségekhez képest marginális, nincs kihatással az ajánlati ár teljesíthetőségének kérdésére.

Ajánlattevő felhívja továbbá ajánlatkérő figyelmét a Döntőbizottság D.505/18/2023. számú határozata 49.5. pontjában foglaltakra, mely szerint: „(...) az aránytalanul alacsony ár kérdése akkor lehet az árindokolás-kérés tárgya, ha az ár maga értékelési szempont, illetve valamely összetevője (áreleme) pedig csak abban az esetben, ha az önállóan értékelésre kerül. Mindezek megfelelően alkalmazandók és vonatkoznak a kiegészítő árindokolás-kérés eszközére is, mint annak céljára és korlátaira.”

Ezáltal az ajánlatkérőnek a kiegészítő árindokolás 6. pontja jogsértő, ellentétes a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltakkal.”

15. Az ajánlatkérő a fentieket követően 2024. szeptember 13. napján közbenső döntésében arról értesítette a kérelmezőt, hogy az ajánlata a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelen. Az ajánlat érvénytelenítése kapcsán jogcím és indoklás tekintetében az alábbiakat rögzítette: „Az érvénytelenítés jogcíme: Kbt. 73. § (2) bekezdés: Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §] Az érvénytelenítés indoklása: Az Ajánlattevő kiegészítő árindokolásában a 2024.08.27.-án megküldött kiegészítő árindokoláskérésben foglaltakat megfelelően nem teljesítette, a kiegészítő indoklásban sem adta meg az Ajánlatkérő által az indokoláskérésben meghatározott ajánlati elemek tartalmát megalapozó összegszerűen és számszerűsítve kifejezett adatokat. Ajánlattevő árindokolása, illetve kiegészítő árindokolásai

sem tartalmazzák a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évi mértékéről szóló 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendelet 1. számú melléklete szerint felsorolt költségnemek összesített, számszerűsített értékeinek kimutatását a felsorolt költségelemek tekintetében a megkötni kívánt, adott szerződés tárgyára vonatkoztatva. A megajánlott, aránytalanul alacsonynak minősített, összesített (egyösszegű) ajánlati ár vizsgálata szempontjából a nem megfelelően teljesített kiegészítő árindokolás okán nem állapítható meg egyértelműen, hogy az ajánlati ár a megkötni kívánt szerződés tárgyára vonatkoztatva, az ajánlattevő által benyújtott rezsioradíj táblázat árelemeinek megfelelően, az árindokolásban rögzített egyéb kalkulációkkal összhangban, megfelelően tartalmazná a hivatkozott költségeket. Ajánlatkérő műszaki-szakmai, pénzügyi-gazdasági és számszaki álláspontja szerint az árindokolásban közölt kalkulációk a fentiekben részletezett árelemek tekintetében ellentmondásosak, tekintettel arra, hogy a rezsioradíj elemekre ajánlattevő által megadott értékek az adott ajánlati árban nem jelennek meg megfelelően, illetve az ajánlattevő által megadott átalányár bontásában rögzített kalkulációval való számszaki összhang sem állapítható meg. Az árindokolás kérdésekre vonatkozó nem megfelelő, illetve nem teljeskörű ajánlattevői válaszok hiányában Ajánlatkérő a tapasztalt számszaki ellentmondásokat sem tudta feloldani. Ajánlatkérő a nem megfelelően és nem teljeskörűen teljesített kiegészítő árindokolás okán nem tudta egyértelműen beazonosítani, hogy a fent hivatkozott és bemutatásra kért költségek hol és milyen számszerűsített összegben illetve objektív alapon és ellentmondásmentesen jelentek volna meg a megkötni kívánt szerződéshez megadott ajánlati átalányárban, ezért a Bírálóbizottság javaslata alapján megállapítom, hogy az Épít-Takarít 2004 Bt. ajánlattevő ajánlata az 1. közbeszerzési részben a Kbt. 73. § (2) pontja alapján érvénytelen, mivel a Kbt. 72. § (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz. Karakterkorlát okán részletes indokolás a mellékelten feltöltött dokumentum tartalma szerint.”

16. Az ajánlatkérő az EKR-ben az ajánlat részletes érvénytelenítése körében külön dokumentumot is csatolt, mely dokumentum 1.1. pontjában rögzítette, hogy a kérelmezői ajánlattal összefüggésben megállapításra került, hogy az 1. részben megajánlott ajánlati ár a becsült értékhez képest 20 % feletti eltérést mutatott (tapasztalt százalékos eltérés mértéke: 31,72 %), így 2024. július 4. napján árindokoláskérést intézett a kérelmezett felé. Az ajánlatkérő e körben hivatkozta az indokoláskérés „Árindokolás elvárt kötelező tartalmi elemei” rész a) pontját írtakat, majd rögzítette, hogy a „benyújtott alap árindokolás alapján megállapítható volt, hogy az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évi mértékéről szóló 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendelet 1. mellékletében rögzített építőipari rezsioradíj mértékénél, az indokolásban viszont csupán a díjelemek munkaórára vetített elemei kerültek bemutatásra, azok összegszerű mértéke az adott szerződés tárgyára vonatkoztatva nem került bemutatásra.” Mindezt követően az ajánlatkérő rögzítette, hogy mivel az árindokolás elfogadhatósága így kérdéses volt, az ajánlatkérő 2024. augusztus 7. napján első alkalommal, az egyéb tételek mellett külön kérdést intézett a kérelmezőhöz, melynek kapcsán a hivatkozott kiegészítő árindokolásának 8) pontjában foglaltakat hivatkozta, és rögzítette, hogy a kérelmező „1. számú kiegészítő árindokolásban csupán részben egészítette ki a kalkulációját akként, hogy az általa megadott átalányár részletezését „bérköltségek” tekintetében visszautalt arra, hogy az a rezsioradíj 2. és 4. sorát fedi le, a vállalati általános költség a rezsioradíj 11-13., 15-20. és 22. sorain található, a kalkulált nyereség a 28.-as soron szerepel, az „egyéb költségeken” belüli adó és járuléktételek pedig a 21.-es sor alatt találhatóak. Ugyanakkor az építőipari rezsioradíj összetételét tartalmazó táblázat valamennyi költségének kategóriánként összegszerű, számszerűsített megadására nem került sor, ezért az indokolás elfogadhatósága továbbra is kétséges volt.” Mindezek alapján az ajánlatkérő 2024. augusztus 27. napján második alkalommal is kiegészítő árindokolás kérésre hívta fel a kérelmezőt, mely felhívás 3)-6)

pontjaiban megjelenítetteket hivatkozta, majd az alábbiakat rögzítette:

„A Bírálóbizottság a benyújtott kiegészítő árandokolás műszaki-szakmai, pénzügyi gazdasági és számszéki szempontú tételes vizsgálata során megállapította, hogy a fenti kérdések tekintetében a 2. számú kiegészítő árandokolás során ajánlattevő továbbra sem adott teljeskörű, megfelelő választ és az előírásoknak megfelelő számszerűsített, összegszerűen kifejezett kalkulációt a lenti költségelemek tekintetében.

- a) A rezsioradíj táblázatban munkaórára vetített elemként bemutatott 6-10 sor közötti tételek (6. csoportos személyszállítás, 7. védőruha, védő felszerelés, 8. munkahelyi szociális szolgáltatás, 9. munkaegészségügyi szolgáltatás) a 2024.08.27.-én megküldött 2. sz. kiegészítő árandokolás kérelemben előírtak ellenére, csupán egy munkavállalóra vonatkoztatva kerültek kifejezésre, és nem került bemutatásra, hogy azok az egyösszegű átalányában, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésben hol, hogyan és milyen számszerűsíthető összegben kerülnek elszámolásra. Az 1. számú kiegészítő árandokolása alapján csatolt ajánlattevői nyilatkozat szerint az ajánlattevő által bemutatott „bérköltségek” körében csupán a rezsioradíj táblázat szerinti 2. sor (Alapbér) és 4. sor (Foglalkoztatói járulékok, szociális hozzájárulási adó) rezsioradíjtetelei jelennek meg.
- b) A rezsioradíj táblázatban munkaórára vetített elemként bemutatott 14. soron levő (Szerszámhasználat) összesített költségére, 2024.08.27.-én megküldött 2. sz. kiegészítő árandokolás kérelemben elbírtak ellenére, ajánlattevő a kiegészítő árandokolása során összegszerűen és számszerűsítve egyáltalán nem tért ki és nem mutatta be, hogy az átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésben hol, hogyan és milyen számszerűsíthető összegben kerül elszámolásra.
- c) A rezsioradíj táblázatban munkaórára vetített elemként bemutatott 25. soron levő (improduktív órák) összesített költségére, a 2024.08.27. -én megküldött 2. sz. kiegészítő árandokolás kérelemben előírtak ellenére, ajánlattevő a kiegészítő árandokolása során összegszerűen és számszerűsítve egyáltalán nem tért ki és nem mutatta be, hogy az átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésben hol, hogyan és milyen számszerűsített összegben kerül elszámolásra.
- d) A rezsioradíj táblázatban munkaórára vetített elemként bemutatott 27. soron levő (vesztéséidő) összesített költségére, 2024.08.27.-én megküldött 2. sz. kiegészítő árandokolás kérelemben előírtak ellenére, ajánlattevő a kiegészítő árandokolása során összegszerűen és számszerűsítve egyáltalán nem tért ki és nem mutatta be, hogy az átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésben hol, hogyan és milyen számszerűsített összegben kerül elszámolásra.
- e) Az ajánlattevő által megajánlott átalányár bontását bemutató „vállalati általános költségek soron” 1%-os összesített ellenérték tekintetében, 2024.08.27.-én megküldött 2. sz. kiegészítő árandokolás kérelemben előírtak ellenére, ajánlattevő számszerűsített kalkulációt nem adott, annak nem megfelelő teljesítése okán nem állapítható meg, hogy az fedezetet nyújtana a rezsioradíj táblázat szerinti összevontan szerepeltetett (11-13. 15-20. és 22. sorok) együttes tételeire. Az ajánlattevő kiegészítő árandokolásában a rezsioradíj táblázat 11-13. 15-20. és 22. sorok elkülönített költségeinek összegszerű kimutatása sem került benyújtásra.

Ajánlatkérő műszaki-szakmai, pénzügyi-gazdasági és számszaki állaspontja szerint ajánlattevő a kiegészítő árandokolásában a kiegészítő árandokoláskérésben foglaltakat megfelelően nem teljesítette, a kiegészítő indokolásban sem adta meg az Ajánlatkérő által az indokoláskérésben meghatározott ajánlati elemek tartalmát megalapozó összegszerűen és számszerűsítve kifejezett adatokat. Ajánlattevő árandokolása, illetve kiegészítő árandokolásai sem tartalmazzak a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évi mértékéről szóló 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendelet 1. számú melléklete szerint felsorolt költségnemek összesített, számszerűsített értékeinek

kimutatását a felsorolt költségelemek tekintetében a megkötni kívánt, adott szerződés tárgyára vonatkoztatva. A megajánlott, aránytalanul alacsonynak minősített, összesített (egyösszegű) ajánlati ár vizsgálata szempontjából a nem megfelelően teljesített kiegészítő árendokolás okán nem állapítható meg egyértelműen, hogy az ajánlati ár a megkötni kívánt szerződés tárgyára vonatkoztatva, az ajánlattevő által benyújtott rezsióradij táblázat árelemeinek megfelelően, az árendokolásban rögzített egyéb kalkulációkkal összhangban, megfelelően tartalmazná a hivatkozott költségeket. Ajánlatkérő műszaki-szakmai, pénzügyi-gazdasági és számszaki álláspontja szerint az árendokolásban közölt kalkulációk a fentiekben részletezett árelemek tekintetében ellentmondásosak, tekintettel arra, hogy a rezsióradij elemekre ajánlattevő által megadott értékek az adott ajánlati árban nem jelennek meg megfelelően, illetve az ajánlattevő által megadott általánár bontásában rögzített kalkulációval való számszaki összhang sem állapítható meg. Az árendokolás kérdésekre vonatkozó nem megfelelő, illetve nem teljeskörű ajánlattevői válaszok hiányában Ajánlatkérő a tapasztalt számszaki ellentmondásokat sem tudta feloldani.

Ajánlatkérő a nem megfelelően és nem teljeskörűen teljesített kiegészítő árendokolás okán nem tudta egyértelműen beazonosítani, hogy a fent hivatkozott és bemutatásra kért költségek hol és milyen számszerűsített összegben, illetve objektív alapon és ellentmondásmentesen jelentek volna meg a megkötni kívánt szerződéshez megadott ajánlati általánárában.

Ajánlattevőnek az ajánlatában, és az árendokolásában, kiegészítő árendokolásaiban áll fenn a kötelezettsége a Kbt. 72. § (3) bekezdése értelmében az ajánlati ára teljesíthetőségének igazolására, amely tárgyi ajánlat esetében nem teljesült. A fentiek okán a Bírálóbizottság javasolta az ajánlatot a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelennek minősíteni.”

Az ajánlatkérő a fentiek mellett döntésében hivatkozta a Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítéletében, a Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú és 103.K.700.536/2019/13. számú ítéletében foglaltakat, a Kúria Kfv.IV.37.033/2023/5. számú és Kf.V.39.084/2021/4. számú ítéleteit, valamint a Döntőbizottság D.484/22/2022. számú, D.470/13/2023. számú és D.49/21/2022. számú döntéseit.

17. Az ajánlatkérő a fentieket követően további eljárási cselekményeket végzett, majd 2024. szeptember 20. napján az eljárás ajánlattevői részére megküldte az eljárást lezáró döntését (összegezés), melynek tanúsága szerint az eljárás eredményes volt, nyertes ajánlattevőként az egyéb érdekeltet nevezte meg, és a kérelmező ajánlatának érvénytelensége körében az összegezés V.2.12) pontja a közbenső döntésben foglaltakat tartalmazta (részletesen a tárgyi határozat 15. pontja).

A jogorvoslati kérelem és a kérelmező nyilatkozatai

18. A kérelmező 2024. szeptember 30. napján terjesztette elő jogorvoslati kérelmét két kérelmi elem körében, és kérvényezte a jogsértés megtörténének megállapítását, az ajánlatkérő felhívását a megfelelő eljárásra, illetve mindezzel összefüggésben az ajánlatkérő kérelmező ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelenné nyilvánító döntésének megsemmisítését. A kérelmező a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdésére tekintettel a Kbt. 72. § (3) bekezdése, a Kbt. 73. § (2) bekezdése és a Kbt. 79. § (1) bekezdésének megsértését állította.

19. A kérelmező az első kérelmi elem körében előadta, hogy álláspontja szerint az árendokolása során egyértelműen bebizonyította, hogy az ajánlati ára reális, megfelel a piaci viszonyoknak és a gazdasági ésszerűségnek, az általa megajánlott áron a szerződés teljesíthető. Nem tartotta megfelelőnek azon ajánlatkérői megállapítást, miszerint a kérelmező nem megfelelően és nem teljeskörűen teljesítette a kiegészítő árendokolásban foglaltakat. Azzal kapcsolatosan, hogy az ajánlatkérő az érvénytelenség indoka körében úgy fogalmaz, hogy a

kérelmező indokolásából „nem állapítható meg egyértelműen”, illetve az indokolásában foglaltak „nem egyértelműen beazonosíthatók” kiemelte, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít az ajánlatkérő számára arra, hogy az ajánlattevői indokolással kapcsolatosan további tájékoztatást kérjen annak érdekében, hogy az ajánlatkérő meggyőződhessen az ajánlati elem megalapozottságáról. Ebből eredően az ajánlatkérő addig köteles indokolást kérni, amíg teljeskörűen meggyőződik egy ajánlati (költség) elem megalapozottságáról. Mindezek elmulasztása okán állította a Kbt. 72. § (3) bekezdésének megsértését.

20. A kérelmező a második kérelmi elem körében előadta, hogy az ajánlatkérő az érvénytelenség részletes indokáról köteles tájékoztatást adni. E körben a Kbt. 79. § (1) bekezdését hivatkozta, valamint a D.352/15/2024. számú döntőbizottsági határozatot és rögzítette, hogy az ajánlatkérő érvénytelenné nyilvánító döntésében olyan mélységben és részletességgel köteles megadni döntése indokait, ami lehetővé teszi az ajánlattevő számára, hogy megértse az érvénytelenséghez vezető okokat és ezzel kapcsolatos indokokat, és élni tudjon jogorvoslat jogainak érvényesítésével. Meglátása szerint az áringokolás meg nem felelősége okán az ajánlat érvénytelenségét a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján úgy szükséges megadni, hogy az ajánlattevő által megadott adatokra vonatkozóan részletesen ki kell fejteni, hogy a közölt információk miért nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költségen teljesíthető. Meglátása szerint az indokolás nem volt megfelelő, mert abból nem derül ki pontosan, hogy az áringokolás, kiegészítő áringokolás mely eleme nem támasztotta alá az ajánlati ár megfelelőségét, azt a tényt, hogy az adott tétel miatt miért nem teljesíthető a szerződés az ajánlati árként megadott összegért. Mindezek mellett az ajánlatkérő nem ad pontos magyarázatot arról sem, hogy a kérelmező áringokolása, kiegészítő áringokolása mely tételét nem fejtette ki, illetve az előadott magyarázat miért nem elfogadható. Meglátása szerint az indokolás végén felsorolt bírósági és egyéb döntések a tételes indokolást nem helyettesítik.

21. A kérelmező a jogorvoslati kérelmének hiánypótlása körében az első kérelmi elem körében idézte a 2024. július 12. napján benyújtott áringokolását (részletesen a tárgyi határozat 10. pontjában), és rögzítette, hogy ezen adatokból látható volt, hogy a kérelmező által kimutatott és alkalmazott rezsioradíj alatta marad az ÉKM rendeletben rögzített értéktől. Ugyanakkor amennyiben a „pótlékok, kiegészítő fizetés” és a „szállás költség” költségelemnél a rendeletben szereplő értéket (550.-Ft és 29.-Ft) és a „pótlékok, kiegészítő fizetés” után fizetendő „foglalkoztatói járulékok: szociális hozzájárulási adó 13%” összegét (71,5.-Ft) hozzáadjuk a kérelmező kimutatásában szereplő értékhez, akkor látható, hogy az így kapott összeg (6.150,5.-Ft) magasabb az említett rendeletben rögzített rezsioradíjnál). A kérelmező mindezt követően idézte az ajánlatkérő 1. számú kiegészítő áringokoláskérésének 8. pontjában foglaltakat (részletesen a tárgyi határozat 11. pontjában), majd az erre 2024. augusztus 15. napján megtett kérelmezői kiegészítő áringokolást (részletesen a tárgyi határozat 12. pontjában), és előadta, hogy a kérelmező kiegészítő indokolásában ismételtlen bemutatta a rezsioradíj kimutatást tartalmazó táblázatát és csatolt egy olyan további táblázatot, mely bemutatja, hogy a költségei ténylegesen milyen összegekből tevődnek össze. Minderre tekintettel a kérelmező állította, hogy teljesítette az ajánlatkérő kiegészítő áringokolásának 8. pontjában foglaltakat.

A kérelmező a fentieket követően idézte az ajánlatkérő 2. kiegészítő áringokoláskérésnek 3-6. kérdéseiben foglaltakat (részletesen a tárgyi határozat 13. pontjában) és az erre a 2024. szeptember 2. napján megtett kérelmező áringokolás 3. pontjában megjelenített azon táblázatot, melyben a kérelmező a rezsioradíjat alkotó elemek egy munkavállaló tekintetében kerültek levezetésre (részletesen a tárgyi határozat 14. pontjában). Megjegyzete, hogy a 4-6. kérdések tekintetében azonos választ tett, azaz a kérelmező kifejtette, hogy az átalányár levezetése a

teljes összköltség szintjén történt, a teljes összköltség bemutatása már a számított ÉKM rendelet alapján figyelembe veendő költségelemeket tartalmazó rezsioradíj alapján történt. Minderre tekintettel állította, hogy a kérelmező már a 2. kiegészítő árandokolásában jelezte az ajánlatkérő számára, hogy túlterjeszkedett a Kbt. 72. § (1) és (3) bekezdése szerinti kereten és a megfogalmazott kérdések meghaladják azt a szintet, mely igazolására a felhívás és a dokumentáció alapján az ajánlattevőtől elvárható lenne. E körben a kérelmező idézte – az árandokolásában is megjelenített – Kfv.VI.37.118/2009/6. számú kúriai ítéletet, illetve a Döntőbizottság D.143/2024. számú határozatában foglaltakat.

22. A kérelmező az előző pontban írtakat követően behivatkozta az ajánlatkérő érvénytelenségről szóló részletes tájékoztatását, mely alapján rögzítette, hogy a megjelöltek alapján négy ajánlatkérői megállapítást tud beazonosítani:

- kérelmező a kiegészítő árandokolásában a kiegészítő árandokoláskérésben foglaltakat megfelelően nem teljesítette, a kiegészítő indokolásban sem adta meg az ajánlatkérő által az indokoláskérésben meghatározott ajánlati elemek tartalmát megalapozó összszerszerűen és számszerűsítve kifejezett adatokat.
- a kérelmező árandokolása, illetve kiegészítő árandokolásai sem tartalmazzák az ÉKM rendelet 1. számú melléklete szerint felsorolt költségnemek összesített, számszerűsített értékeinek kimutatását a felsorolt költségelemek tekintetében a megkötni kívánt, adott szerződés tárgyára vonatkoztatva.
- a megajánlott, aránytalanul alacsonynak minősített, összesített (egyösszegű) ajánlati ár vizsgálata szempontjából a nem megfelelően teljesített kiegészítő árandokolás okán nem állapítható meg egyértelműen, hogy az ajánlati ár a megkötni kívánt szerződés tárgyára vonatkoztatva, az ajánlattevő által benyújtott rezsioradíj táblázat árelemeinek megfelelően, az árandokolásban rögzített egyéb kalkulációkkal összhangban, megfelelően tartalmazná a hivatkozott költségeket.
- ajánlatkérő műszaki-szakmai, pénzügyi-gazdasági és számszaki álláspontja szerint az árandokolásban közölt kalkulációk a fentiekben részletezett árelemek tekintetében ellentmondásosak, tekintettel arra, hogy a rezsioradíj elemekre ajánlattevő által megadott értékek az adott ajánlati árban nem jelennek meg megfelelően, illetve az ajánlattevő által megadott átalányár bontásában rögzített kalkulációval való számszaki összhang sem állapítható meg. Az árandokolás kérdésekre vonatkozó nem megfelelő, illetve nem teljeskörű ajánlattevői válaszok hiányában ajánlatkérő a tapasztalt számszaki ellentmondásokat sem tudta feloldani.

23. A kérelmező rögzítette, hogy az aránytalanul alacsony árra vonatkozó szabályozás célja egyrészt a szerződés konkrét vállalási áron való teljesítésének biztosítása, másrészt a gazdasági észszerűséggel össze nem egyeztethető ellenszolgáltatással versenylőnyt szerezni kívánó ajánlattevők kizárása az ajánlatok értékeléséből. Ezzel összefüggésben hivatkozta a Fővárosi Törvényszék 103.K.702.598/2022/8. számú ítéletének 14. bekezdésében foglaltakat, mely ítéletben a Törvényszék (a Kúria gyakorlata alapján) rámutatott arra, hogy az „árandokolás funkciója – miután az ajánlattevő a Kbt. 81. § (11) bekezdése alapján ajánlatához kötve van – kizárólag a benyújtott ajánlat értelmezése, magyarázata lehet abból a célból, hogy az ajánlatkérő meggyőződhesen az ajánlati ár megalapozottságáról, a szerződés teljesíthetőségéről. Az érvényes ajánlatok reális összehasonlításának biztosítását, az aránytalanságok kiküszöbölését szolgálja a Kbt. 72. §-a szerint szabályozott indokoláskérési kötelezettség.” Mindez követően a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács által kiadott útmutatót hivatkozta, melyben rögzítésre került, hogy a „vizsgálat célja, hogy ajánlatkérő meggyőződést szerezhesen az ajánlat adott áron való teljesíthetőségéről, de az ajánlatkérői vizsgálat során is figyelemmel kell lenni az arányosság elvére, így az árandokolás kérés, illetve a kiegészítő árandokolás kérések

nem irányulhatnak az ajánlattevők ellehetetlenítésére.” Megjegyezte, hogy az útmutató szerint az ajánlatkérőnek az árindokolások elrendelésekor tekintettel kell lennie az arányosság elvére, így többek között fontos, hogy az árindokolás kérdésben olyan tételeket emeljen ki, amelyek relevánsak az ajánlati ár alátámasztása szempontjából. Az ajánlatkérő az aránytalanul alacsony ár vizsgálatára vonatkozó eljárását tehát nem gyakorolhatja öncélúan, a konkrét beszerzés egyedi tárgyának specifikumaira, „a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel” kell a Kbt. 72. § szerinti vizsgálatot elvégezni. Rámutatott, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint az indokolás kérdésnek is lényeges ajánlati elemekre kell irányulniuk, az ajánlattevőknek az ajánlat lényegi tételeit kell alátámasztaniuk adatokkal, számításokkal, stb. Ezzel szemben az ajánlatkérő kérelmező ajánlatának érvénytelenségi okai között említett tételekről (az építőipari rezsioradíj tételei, illetve azoknak a szerződéses árban való aránya alapján) az állapítható meg, hogy azok egyike sem tekinthető az ajánlat (teljes költségvetés) lényegi elemének, ennél fogva az ajánlatkérő kiegészítő árindokolás kérései az ajánlati ár nem lényeges elemeire irányultak. Mindezek alapján a kérelmező álláspontja szerint a kiegészítő árindokolásnak azon elemei (kérdései), melyek megjelentek az ajánlatkérőnek a kérelmezői ajánlat érvénytelenítő indokolásában, azon túl, hogy álláspontja szerint a szerződésnek a megadott áron való teljesíthetősége tekintetében szükségtelenek voltak, ellentétesnek is látta a Kbt. 72. § (1) bekezdésében foglaltakkal, meglátása szerint azok kifejezetten a kérelmező ellehetetlenítésére, a kérelmezői ajánlat érvénytelenségének megállapítására irányultak. Mindezek mellett kiemelte azt is, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelenségének indokolásában szereplő tételek összecszerúségében is olyan jelentéktelen nagyságrendű és alacsony értékű tételek, hogy ezekre tekintettel az ajánlatkérő jogszerűen nem állapíthatta volna meg az ajánlat érvénytelenségét – különös tekintettel arra, hogy az indokolásban szereplő tételek mindegyikének az értéke szerepelt a teljes ajánlati árban, azokat a kérelmező az építőipari rezsioradíj és ezáltal az ajánlati ár meghatározásakor figyelembe is vette.

24. A kérelmező kiemelte, hogy a tárgyi közbeszerzés tárgyára tekintettel (építési beruházás) az ajánlattevőknek az ajánlataikat a közbeszerzési dokumentumok részeként kiadott árazatlan költségvetés beárazásával kellett megadniuk, melyet a kérelmező benyújtott, mely visszaigazolta az ajánlatkérőnek a közbeszerzési dokumentumokban megjelölt beszerzési igényt. Kiemelte, hogy az ajánlati árakat egyösszegben kellett megtenni, a nettó ajánlati ár képezi az értékelési szempontot az ár értékelési szempont vizsgálata során, azaz az ajánlati ár egyes tételei – beleértve az építőipari rezsioradíjat, illetve annak elemeit és azok értékét – önálló értékelési részszerzőpontként nem kívánta értékelni az ajánlatkérő, ilyen értékelési részszerzőpontok a közbeszerzési dokumentumokban nem kerültek rögzítésre. E körben rámutatott a Kúria Kfv.III.37.398/2015/11. számú ítéletében foglaltakra, mely szerint aránytalanul alacsony költségvetési tételek (egységdíjak, anyagköltségek és munkadíjak) akkor eredményezhetik az ajánlat érvénytelenségét, ha azok az alkalmazott értékelési szempont (alszerzőpont) alapján figyelembe vett tartalmi elemeknek minősülnek. Az önállóan nem értékelt, de túlzottan alacsony költségvetési tételek is okozhatnak érvénytelenséget, amennyiben bizonyított, hogy azok a teljes ellenszolgáltatást, vagy az értékelendő költséget is aránytalanul alacsonnyá teszik. Jelen esetben azonban az érvénytelenség körében említett tételek önmagukban jelentéktelen értékkel bírnak, így az ajánlatkérő által leírt érvénytelenségi okok nem foghatnak helyt. Kiemelte, hogy az útmutató is akként fogalmaz, hogy „megalapozottság kérdésében azokon a releváns adatokon, megalapozó tényeken, információkon van a hangsúly, amelyek – az igazolás módjától függetlenül – az ajánlati árat, a megajánlás megalapozottságát összességében alá tudják támasztani, és így a szerződés teljesíthetőségét megfelelően igazolják.”

25. A kérelmező kiemelte, hogy az árindokolásában, illetve a kiegészítő árindokolásában megadta az általa alkalmazott rezsioradíjat, annak összetételét részletesen, számszerűen levezette, továbbá megadta az átalányára számszerű összetételét is. Megjegyzete, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során nem vitatta a kérelmező által megadott rezsioradíjat, és nem adta annak cáfolatát, hogy a szerződést a kérelmező által megadott ajánlati áron ne lehetne teljesíteni. Mindez helyett az ajánlatkérő arra alapozza az érvénytelenséget, hogy a kérelmező általa benyújtott rezsioradíj táblázat 6-10. sor, 14. sor, 25. sor, 27. sor, illetve 11-13., 15-20. és 22. sorában megjelenített költségek tekintetében nem tudta beazonosítani, hogy azok hol és milyen számszerűsített összegben jelennek meg a kérelmező által megajánlott átalányárban. Ennek cáfolatára hivatkozta a rezsioradíj táblázat 6-27. sorait és továbbra is azt állította, hogy az ajánlatkérő jogsértően nyilvánította ajánlatát érvénytelenné, különös tekintettel arra, hogy a rezsioradíj levezetése tartalmazza a rezsioradíjjal kapcsolatos valamennyi költségelemre vonatkozó díj összegét, a rezsioradíjban minden egyes költség bemutatásra került, annak összegét a kérelmező minden esetben megadta. Az átalányár tehát magában foglalja az építőipari rezsioradíj alapján számított munkadíjat, azaz minden egyes munkadíj tétel a rezsioradíj figyelembevételével került kiszámításra, minden egyes munkadíj összege magában foglalja mindazon költséget, melyet a vonatkozó rendelet alapján a rezsioradíj tartalmaz. Erre tekintettel az ajánlatkérőnek azon kérdései, melyek arra vonatkoztak, hogy a kérelmező adja meg pontosan, hogy a rezsioradíj fenti elemei milyen összeget képviselnek a szerződés teljesíthetősége tekintetében, irreleváns, ezen tételek a szerződés teljesíthetőségét nem befolyásolják, különös tekintettel arra, hogy mindegyik tétellel kalkulált a kérelmező, mindegyik tétel esetében megadta az egy munkaóra számára számított értékét. A kérelmező az indokoláskérésben szereplő költségekkel számolt, azokat figyelembe vette az ajánlati ára megállapításakor, az átalányár rezsioradíj alapján kalkulált tételei tekintetében azokat be is mutatta, így arra alapozni az érvénytelenséget, hogy ezen költségek tekintetében az ajánlatkérő nem tudta beazonosítani, hogy hol és milyen számszerűsített összegben jelentek meg az ajánlati árban, nem lehet, mivel a Kbt. 72. § (1) bekezdés szerinti vizsgálat célja a szerződés konkrét vállalási áron való teljesítésének vizsgálata és a gazdasági ésszerűséggel össze nem egyeztethető ellenszolgáltatással versenyelőnyt szerezni kívánó ajánlattevők kizárása. A kérelmező álláspontja szerint az ajánlati ára reális, azon a szerződés teljesíthető, az ajánlati ára a gazdasági ésszerűséggel összeegyeztethető. A kérelmező által beazonosított négy állításból a fenti okok miatt az első három nem foghat helyt, az ott leírtak nem alapozhatják meg ajánlatának érvénytelenségét, különös tekintettel arra, hogy a rezsioradíj táblázat említette elemeiből számos tétel elhanyagolható értékű (melyekkel a kérelmező egyebekben számolt, így erre alapozni az érvénytelenséget jogszerűen nem lehet). A kérelmező által beazonosított negyedik állítás szintén nem foghat helyt, ugyanis az ajánlatkérő egyik kiegészítő árindokolás kérésében sem jelezte, hogy a számszaki összhang nem állapítható meg, illetve nem utalt arra sem, hogy bármely számszaki ellentmondást tapasztalt volna, és ilyen tény az érvénytelenség indokolásában sem mutatott be.

26. A kérelmező végezetül előadta, hogy az átalányár bemutatását tartalmazó táblázatban feltüntetett vállalati általános költség nem azonos a rezsioradíj táblázatban levezetett 11-13., 15-20. és 22. sorok összegével, ugyanis az építőipari rezsioradíj nem terjed ki a kivitelezés teljes költségére. A rendelet szerint az építőipari rezsioradíj nem tartalmazza a beépítésre kerülő betervezett és az üzemszerű használathoz szükséges beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit, a közvetlen anyagok fuvarozási és rakodási költségeit, a közvetlen gépköltségeket, a kivitelezési dokumentáció tervezési díját, a hatósági eljárások díját, a szükségessé váló minőség-ellenőrzések díját, az üzempróba, beüzemelés szolgáltatási díját. Az átalányár bemutatását tartalmazó táblázatban a rezsioradíjat nem képező elemek (így pl. az anyagköltségek is) megjelennek. A kérelmező a teljes átalányárában további

vállalati általános költséget kalkulált a rezsiorádjba beépített általános költségeken túl. A kérelmező hiánypótlásában a Kbt. 72. § (3) bekezdés megsértésének vizsgálatát nem tartotta fenn.

27. A kérelmező a jogorvoslati kérelmének hiánypótlása körében a második kérelmi elem körében előadta, hogy az ajánlatkérő az érvénytelenség részletes indokáról köteles tájékoztatást adni. E körben a Kbt. 79. § (1) bekezdését hivatkozta, valamint a D.352/15/2024. számú döntőbizottsági határozatot és rögzítette, hogy az ajánlatkérő érvénytelenné nyilvánító döntésében olyan mélységben és részletességgel köteles megadni döntése indokait, ami lehetővé teszi az ajánlattevő számára, hogy megértse az érvénytelenséghez vezető okokat és ezzel kapcsolatos indokokat, és élni tudjon jogorvoslat jogainak érvényesítésével. Meglátása szerint az áringokolás meg nem felelősége okán az ajánlat érvénytelenségét a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján úgy szükséges megadni, hogy az ajánlattevő által megadott adatokra vonatkozóan részletesen ki kell fejteni, hogy a közölt információk miért nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költségen teljesíthető. Meglátása szerint az indokolás nem volt megfelelő, mert abból nem derül ki pontosan, hogy az áringokolás, kiegészítő áringokolás mely eleme nem támasztotta alá az ajánlati ár megfelelőségét, azt a tényt, hogy az adott tétel miatt miért nem teljesíthető a szerződés az ajánlati árként megadott összegért. Mindezek mellett az ajánlatkérő nem ad pontos magyarázatot arról sem, hogy a kérelmező áringokolása, kiegészítő áringokolása mely tételét nem fejtette ki, illetve az előadott magyarázat miért nem elfogadható. Meglátása szerint az indokolás végén felsorolt bírósági és egyéb döntések a tételes indokolást nem helyettesítik.

28. A kérelmező levezette, hogy álláspontja szerint az ajánlatkérő indokolása három részből tevőik össze: 1. Történeti rész, melyben az ajánlatkérő megadja a közbeszerzési eljárás releváns cselekményeit és idézi azok releváns tartalmát; 2. A döntés indokolásának része; 3. A jogszabály és az ajánlatkérő által relevánsnak vélt joggyakorlat rövid ismertetésének része. Álláspontja szerint mindez a három rész ugyanakkor nem ad koherens egységet, az okozati összefüggés sem állapítható meg a 2. és a 3. rész tekintetében. Álláspontja szerint az indokolás nem pontos és olyan feltételekre hivatkozik az indokolási részben, melynek nincs nyoma korábbi eljárási cselekményeknél. Az indokolásban továbbá olyan állítások is megjelentek (pl.: a számszaki összhanggal, illetve annak hiányával kapcsolatban), mely az ajánlatkérő egyik kiegészítő áringokoláskérésében sem jelzett, ennek részletes kifejtése pedig teljes mértékben hiányzik az indokolásából. Kiemelte, hogy az ajánlatkérő az indokolás végén ugyan több bírósági, illetve döntőbizottsági döntésből is tesz idézetet, azonban azt nem fejtette ki, hogy a döntések miként kapcsolódnak az ajánlatkérő álláspontjához, melyik állítását támasztaná alá, lényegében random módon kerültek feltüntetésre, és a kérelmező által említett összefüggés nem fedezhető fel e körben.

29. A kérelmező az ajánlatkérő észrevételével összefüggésben 2024. december 3. napján kelt észrevételében rögzítette, hogy – ahogy arra a Döntőbizottság D.196/2023. számú, D.656/18/2024. számú és D.657/19/2024. számú határozatában, illetve a Tanács útmutatójában is rámutatott – a becsült értéktől való eltérés önmagában nem alapozza meg az áringokoláskérés elrendelését. Mindezek alapján merült fel kérelmezőben az, hogy lehet-e jogszerűen egy döntést jogsértően elrendelt eljárási cselekményre alapozni. A kérelmező e körben a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti alapelv sérelmét vetette fel. A kérelmező mindezek mellett cáfolta, hogy a 6.150.-Ft rezsiorádj új elem lenne és kérelmező indokolása során mindvégig 5.500.-Ft-os rezsiorádjat mutatott be. Ezzel szemben a kérelmező jogorvoslati kérelmében az szerepel, hogy habár a kérelmező által kimutatott és alkalmazott rezsiorádj elvileg alatta maradt az ÉKM rendeletben rögzített értéknél, ugyanakkor ha a „Pótlékok, kiegészítő fizetés” és a

„Szállásköltség” költségelemeknél az említett rendeletben szereplő értékeket (550.-Ft és 29.-Ft) és a „Pótlékok, kiegészítő fizetés” után fizetendő „Foglalkoztatói járulékok: Szociális hozzájárulási adó 13%” összegét (71,5.-Ft) hozzáadjuk a kérelmező kimutatásában szereplő értékhez, akkor látható, hogy az így kapott összeg (6.150,5.-Ft) magasabb az említett rendeletben rögzített rezsioradíjnál.” Allította, hogy mindez nem új elem, csupán a kérelmező elvégezte azt a számítást, melyet az ajánlatkérő elmulasztott és mellyel azt kívánta alátámasztani, hogy a kérelmező rezsioradíja nem felel meg az ÉKM rendeletben foglaltaknak, mivel a kérelmező a rendelet által előírt költségnemek közül nem számolt: - a pótlékokkal, kiegészítő fizetéssel (ezzel szemben a kérelmező a munkavállalókat havi munkaidőkeretben alkalmazza, így pótlék, kiegészítés nem merül fel); - szállásköltséggel (ezzel szemben a munkavállalókat szállítják a munkavégzés helyére, mivel székhelyük a kivitelezés helyszínétől kb. 85 km-re található így szállásköltség sem merül fel). Amennyiben pedig a kérelmezői válasz ne lett volna megfelelő az ajánlatkérő számára, akkor a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét a Kbt. 73. § (4) bekezdése a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján kellett volna az ajánlatkérőnek megállapítani. Ezzel szemben a kérelmezői ajánlat érvénytelensége a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján került megállapításra, mely döntés így nem tekinthető jogszerűnek. A kérelmező mindezek mellett nem tartotta figyelembe vehetőnek az ajánlatkérő által hivatkozott bírósági és döntőbizottsági határozatokat sem, hiszen azok más tényálláson alapultak. Mindezt meghaladóan jogorvoslati kérelmében foglaltakat változatlanul fenntartotta, és továbbra is úgy látta, hogy az ajánlatkérő olyan indokokkal nyilvánította az ajánlatát érvénytelenné, melyek a szerződés adott áron való teljesítését nem befolyásolták, különös tekintettel arra, hogy az érvénytelenség indokolásában szereplő rezsioradíj elemekkel a kérelmező számolt, azok részét képezték a teljes ajánlati árnak.

30. A kérelmező a tárgyalás alkalmával kiemelte, hogy már az első indokolásnak – melyben az ajánlatkérő az ÉKM rendelet szerinti rezsioradíj bemutatását várta el – maradéktalanul eleget tett, az ajánlatkérő egyetlen alkalommal sem kifogásolta, hogy a kimutatás ne lenne megfelelő, az ajánlatkérő részéről problémát a rezsioradíj táblázatban megjelenő egyes költségelemek okozták. Ebből eredően állította, hogy a további árindokolások elrendelésére jogszerűtlenül került sor, az ajánlatkérő azon felhívásokban olyan további adatok megadását kérte, melyek a szerződés szempontjából nem bírnak relevanciával. Az ajánlatkérő az érvénytelenség indokolásában azonban nem jelenítette meg, hogy a rezsioradíj elemek milyen okból és miért okozzák az ajánlat érvénytelenségét, illetve nem került indokolásra az sem, hogyösszegszerűség szerint azok miért nem megfelelőek. A kérelmező kiemelte, hogy az 1. kiegészítő árindokolásában a költségek összesítő táblázat bérköltség során feltüntetett összeg fedezi a rezsioradíj tekintetében is kimutatásra kerülő valamennyi költségelemet (tehát nem csak a rezsioradíj táblázat 2. és 4. során lévő költségeket). Megjegyezte, hogy az árazott költségvetések kiegészített részeivel együttesen értelmezve a költségtáblázatot minden költség visszaszámolható és mindezekből kimutatható, hogy a kérelmező ténylegesen és valamennyi rezsioradíj költséggel számolt a bérköltség soron. Kiemelte, hogy az indoklaskérésre becsatolt kiegészített költségvetési táblázatban a díjtétel szorozva a rezsioradíjjal, szorozva a normaidővel és szorozva a haszonnal adja meg az összesített költséget. Mivel pontosan megadásra került, hogy hány fő, milyen kivitelezési idővel, és milyen munkaórával került számításra az adott ajánlati ár, így álláspontja szerint mindezen adatokból teljes mértékben visszafejthető az egyes költségeknek az összege. Mivel az ajánlatkérő a rezsioradíj tekintetében intézett több kérdést a kérelmező irányába, ezért indoklásaiban nem erre tett levezetést, számára nem volt egyértelmű, hogy az ajánlatkérő számára ellentétet az összköltségek tekintetében bemutatott táblázat, illetve a rezsioradíj táblázat jelentette. Amennyiben az ajánlatkérő erre vonatkozóan tett volna megjelölést a kérelmező irányába, úgy a kérelmező megfelelően teljesíthette volna az ajánlatkérői elvárást. Ellenben kiemelte, az, hogy az összesített táblázat,

illetve a rezsioradíj milyen egységet képez, az indokolásból kiderül, ezért a két táblázat közötti ellentét számára nem világos. Álláspontja szerint indokolásaiban megadta a választ és már az alap árindokolásából is kiderül, hogy mire volt figyelemmel az ajánlati ár számítása során. E körben kiemelte, hogy pl. az ajánlatkérő által hivatkozott 6. tétel kapcsán részletes levezetést tett indokolása szöveges részében, de például az, hogy a posta vagy banki költség milyen jelentőséggel bír a teljesíthetőség kapcsán, számára nem egyértelmű, e körben az ajánlatkérő indokolás információt nem tartalmaz. Ugyanígy, mivel a rezsioradíj az átalányár csupán egyetlen részlemét képezi, álláspontja szerint az indokolásban az sem került megjelenítésre, hogy a rezsioradíj egyes tételei miképpen befolyásolják a kérelmező teljesíthetőségét (kérelmező miért nem képes a szerződés teljesítésére) holott érvénytelenéget ezzel szükséges indokolni. Végezetül azon egyéb érdekelti előadásra, miszerint mutassa be a kérelmező, hogy a munkavállaló kiesése okán miként számolt ennek költségével, előadta, hogy mindazon túl, hogy az árindokolása szöveges részében mindezt részletesen levezette, erre vonatkozóan az ajánlatkérő részéről érvénytelenség nem került megállapításra.

Az ajánlatkérő észrevételei

31. Az ajánlatkérő a 2024. november 8. napján kelt észrevételében az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását kérte. Álláspontja szerint mindent megtett annak érdekében, hogy az eljárása során a Kbt. rendelkezéseinek megfelelően járjon el, teljeskörű bírálatot folytatott le és úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Kiemelte, hogy az ajánlatkérő sem az kérelmező ajánlatának érvénytelenítése, sem az indokoláskérések körében nem követett el jogsértést.

32. Az ajánlatkérő hivatkozta a 2014/24/EU irányelv 69. cikkében foglaltakat és rámutatott arra, hogy az ajánlatkérő érdeke, hogy olyan szerződést kössön, mely megalapozottan teljesíthető, így ne kerüljön a szerződés hatálya alatt olyan helyzetbe, hogy a nyertesként szerződő ajánlattevő olyan okból nem tudja a szerződést teljesíteni, amely körülmény kellő körültekintéssel már a közbeszerzési eljárás során, a közbeszerzési szerződést megelőzően tisztázható lett volna. Kiemelte, hogy az ajánlatkérő a kérelmező tekintetében megállapította, hogy a tartalékkerettel növelt összesített ajánlati ára az eljárás 1. részének becsült értékéhez képest 31,72 %-os eltérést mutat. Minderre tekintettel a kérelmező által megajánlott áron a teljesíthetőség kétségesnek mutatkozott, ezért az ajánlatkérő a Kbt. 114. § (6) bekezdése alapján is nyitvaálló lehetőségével élve úgy ítélte meg, hogy árindokoláskérés nem nélkülözhető, különös tekintettel arra, hogy egy kirívóan alacsony értékű ajánlat elfogadása a szerződés teljesítése, valamint az alapelvek tekintetében is kockázatot jelent. A hatékony és felelős gazdálkodás elvébe ütközhet különösen, amennyiben az ajánlatkérő olyan áron köt szerződést, ami nyilvánvalóan teljesíthetetlen. Kiemelte, hogy az ajánlatkérő az alap árindokoláskérésben a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdésében foglaltaknak eleget téve arról is tájékoztatást kért, hogy a kérelmező az ajánlatban milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításkor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vette figyelembe. Megjegyezte, hogy az ÉKM rendelet egyrészt tartalmazza a minimális építőipari rezsioradíj 2023. évre vonatkozó általános forgalmi adó nélkül meghatározott mértékét (5.856.-Ft), másrészt az 1. mellékletben tételesen felsorolja a minimális építőipari rezsioradíj költségeit és értékeit. Előadta, hogy a kérelmező a közbeszerzési eljárás mindkét részében azonos építőipari rezsioradíjat mutatott be 5.500.-Ft összegben, mely összeghez képest a kérelmező csupán a jogorvoslati eljárásban hivatkozott 6.150,5.-Ft-os rezsioradíj érték eltérő, új adat, amelyre korábban nem volt hivatkozás. Megjegyezte, hogy a bírálat során az volt megállapítható, hogy a megajánlott rezsioradíj alacsonyabb az ÉKM rendeletben rögzített

összegnél, ezért az ajánlatkérőnek különös figyelemmel kellett vizsgálnia a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását, az ajánlat gazdasági ésszerűségét és teljesíthetőségét. Kiemelte, hogy a kérelmező által mindkét közbeszerzési rész tekintetében ugyanazon rezsioradíj táblázat került bemutatásra, ugyanazon rezsioradíj elemekkel, az árindokolások tartalmi eltérései az ajánlattevő által készített IV. fejezet „költségösszesítés” tekintetében jelentkeztek. A benyújtott alap árindokolás(ok) bírálata során az ajánlatkérő azt tapasztalta, hogy a kérelmező által IV. fejezet külön táblázatában „költségösszesítés” körében beállított „bérköltségek” összesítése a díjoldali költségek jelentős részét már önmagában is kimerítette, amely a teljesíthetőség és a gazdasági reálitás tekintetében további kétségeket generált és külön okot szolgáltatott arra, hogy a rezsioradíj elemeit képező költségek ajánlati árban való megjelenését és a kérelmező kalkulációit – a teljesíthetőséget érintő kétségei elosztatására – ellenőrizze és ebben a körben további alátámasztásokat kérjen.

33. Az ajánlatkérő a közbenső döntésében, illetve a kapcsolódó érvénytelenítési indokolásban részletezett megállapításokat fenntartotta, kiemelve azt, hogy álláspontja szerint nem foghat helyt olyan érvelés, mely alapján a rezsioradíj elemeit képező kérdéssel érintett költségtényezők elhanyagolhatók lennének a teljes ajánlati ár meghatározása szempontjából. A kérelmező azon előadásával kapcsolatosan, mely szerint az „érvénytelenségének indokolásában szereplő tételek szélsőségesében olyan jelentéktelen nagyságrendű, alacsony értékű tételek, hogy ezekre tekintettel az ajánlatkérő jogszerűen nem állapíthatja meg az ajánlat érvénytelenségét”, megjegyzete, hogy a 11-13., 15-20. és 22. sorokhoz az árindokolás keretein belül a kérelmező saját kimutatásában összevontan 1%-os – rendkívül alacsony – összesített ellenértéket társított, annak ellenére, hogy az ügyvitel, munkahelyi irányítás költsége kérelmező saját rezsioradíj táblázata szerint is az alapbér (1.874.-Ft) után a második legmagasabb (1.319.-Ft) költségtényezőt képező érték. Az elmaradt és nem teljes körű válaszok okán a rezsioradíj táblázat és tárgyi szerződésre tett ajánlat közötti összhang sem volt megállapítható, ráadásul a válaszok elmaradása, költségek összevont megadása, valamint az „elhanyagolható költségekre” való hivatkozások okán kérelmező kilépett abból a konzultációból, amelynek a célja az ajánlatkérő teljesíthetőséggel összefüggő kétségeinek elosztatása lett volna. Álláspontja szerint amennyiben az ajánlattevő nem tudja alátámasztani a saját megajánlását, vagy nem mutatja be az ajánlatkérő által az árindokolásban kért adatokat, akkor az ajánlatkérő jogszerűen nyilváníthatja az ajánlatot érvénytelenné.

34. Az ajánlatkérő a második kérelmi elemmel összefüggésben kiemelte, hogy az érvénytelenségi indokolás kellően részletes és egyértelműen meghatározta, hogy mely okok vezettek a kérelmezői ajánlat érvénytelenné nyilvánításához. Meglátása szerint egyértelműen eleget tett a Kbt. 79. § (1) bekezdésében foglaltaknak, hiszen az EKR rendszer használata mellett, az adott eljárási cselekmény útján írásban tájékoztatta a kérelmezőt ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott közbenső döntést követően a lehető leghamarabb, még a közbenső döntés meghozatalának napján. Megjegyzete, hogy a jogorvoslati kérelem benyújtását nem előzte meg előzetes vitarendezési kérelem, illetve a kérelmező részéről nem érkezett jelzés a Kbt. 148. § (12) alkalmazásában a közbenső döntést követően feltételezett jogsértésekről sem, pedig ezen intézmények mellett mód nyílhatott volna arra, hogy célzott választ adjunk a kérelmező részéről felmerült kifogásokra.

35. Az ajánlatkérő megjegyezte, hogy a döntés indokolásának végén kivonatolt döntőbizottsági és bírósági ítélet mentén az árindokolások, kiegészítő árindokolások bírálatával összefüggésben a kapcsolódó joggyakorlat, valamennyi hivatkozása analóg jegyeket mutatott a tárgyi ügy sajátosságaival, azok az indokolása jobb megértését szolgálták. Az ajánlatkérő

mindezek szemléltetéseként táblázatot melléklet (kivonatolt előzményi döntés és az analóg tényállási elem bemutatása érdekében). Az ajánlatkérő – mint kivonatolt előzményi döntés – a Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítéletéből hivatkozott, majd analóg tényállási elemként a teljes érvénytelenítő döntésének indokát megjelenítette ezzel is alátámasztva azt, hogy indokolása részletes volt, az hiányosságban nem szenved. Az ajánlatkérő ezt követően a Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú és a 103.K.700.536/2019/13. számú ítéletét hivatkozta rögzítette, hogy az ajánlatkérő a 2. számú kiegészítő árindokoláskérése során (is) egyértelműen rögzítette, hogy milyen információk megadását várja, melyet a kérelmező egyetlen esetben sem teljesített. Az ajánlatkérő a Kúria Kfv.IV.37.033/2023/5. számú ítéletét hivatkozva arra is rámutatott, hogy az ajánlatkérő által intézett kérdések a megajánlott áron való teljesíthetőségről való meggyőződést szolgálták. Minderre tekintettel a kérelmező nem szelektálhatott volna saját belátása szerint a feltett kérdések tekintetében, hogy melyikre ad, melyikre nem ad teljeskörű választ, mely „főlősleges” és mely nem. Amennyiben pedig a kérelmezőnek kifogása volt az árindokoláskérés kapcsán, úgy arra vonatkozóan előzetes vitarendezési kérelmmel élhetett volna. Az ajánlatkérő a D.484/22/2022. döntőbizottsági határozattal összefüggésben rögzítette, hogy kérdései a rendeletben meghatározott tényleges költségelemekre irányultak, azonban sem a számítás módja, sem az átalányárban kifejezett összegű értékek, sem azok elszámolásának helye nem került megadásra az érvénytelenség indokolásában jelzett körben. Az ajánlatkérő a D.470/13/2023. számú döntőbizottsági határozattal összefüggésben rögzítette, hogy a kérelmezőhöz intézett kérdések kizárólag a kérelmező ajánlatához és árindokolásához kapcsolódtak. Nem tartotta helytálló hivatkozásnak azt, hogy az ajánlatkérő a rezsioradíjat ne vitathatta volna. Jelen esetben a kérdések ugyanis pontosan azon célt szolgálták, hogy a bírálat során visszaigazolást nyerjen és ellenőrizhető legyen, hogy az adott szerződés tárgyát tekintve a megadott (ÉKM rendelet ajánlásnál alacsonyabb) rezsioradíj megalapozott, a vonatkozó szerződés kapcsán teljesíthető, valamint az ajánlattevő alacsonyabb összegű átalányára minden szükségszerű és releváns költséget megfelelően tartalmaz. Végezetül az ajánlatkérő a D.49/21/2022. számú döntőbizottsági határozatot hivatkozva a korábbi előadottak megismétlése mellett arra hivatkozott, hogy az ajánlatkérő a kért adatok hiányában nem tudott eljutni az adatok megfelelő mérlegeléséhez, mérlegelési kötelezettségének teljesítéséhez.

36. Az ajánlatkérő a tárgyalás alkalmával kiemelte, hogy mivel a rezsioradíj a vállalási ár egy része, ezért az összefüggésbe hozható a teljesíthetőséggel, és figyelemmel arra, hogy az összesített költségtáblázat és a rezsioradíj táblázat sorai között ellentét állt fenn, az ajánlatkérőnek kötelessége volt arra, hogy további kiegészítő árindokolások keretében választ kapjon az ellentétek feloldására. Kiemelte, hogy mivel a kérelmező a 2. kiegészítő árindokolásában az összesített költségek táblázat bérköltségek sorával összefüggésben azt nyilatkozta, hogy az adott költségelem kapcsán a rezsioradíj táblázat 2. és 4. során megjelölt tételeket tükrözi vissza, az ajánlatkérő érdemi választ nem kapott. Ugyanígy a vállalati általános költségek sor alatt megjelenített % érték a kérelmező által a rezsioradíj táblázatból idesorolt sorok értékét összeadva is jelentősen eltért egymástól. Mindezek alapján az ajánlatkérő jogszerűen kért indokolást a kérelmező tekintetében, hiszen maguk az árindokolások sem voltak koherensek egymással. Nem tartotta reálisnak, hogy az ajánlatkérőnek addig kellene kérdéseket intéznie, amíg az ajánlattevő nem nyújt hibátlan indokolást, különös tekintettel arra, hogy az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ár alátámasztása. E körben emelte ki, hogy az ajánlatkérőnek nem kötelessége, hogy az ajánlati ár alátámasztásaként benyújtott dokumentumokból bonyolult számítási mód alapján jusson el arra, hogy megállapítható legyen az adott költségelem megfelelősége, hiszen az árindokolásnak minden esetben objektívnak és mindenki számára egyértelműnek kell lennie. Kiemelte, hogy a kérelmező arra nem adott pontos magyarázatot, hogy az összárban a rezsioradíj költség miként tevődik össze, ahogy ez a vállalati általános

költségek tekintetében is megfigyelhető. Az pedig, hogy az egyébként megfelelő tartalmú indokoláskérés nem volt egyértelmű a kérelmező számára, a kérelmező oldalán nem vehető figyelembe.

37. Az ajánlatkérő a 2024. december 9. napján kelt észrevételében mindazon túl, hogy hivatkozott az Közbeszerzési Értesítő Plusz 2020. II. évfolyam 4. szám 35-46. oldalán található szakcikkre, kiemelte, hogy a tárgyi ügyben indokoláskérés során a becsült érték viszonyítási alapja került kiértékelésre, ugyanakkor az ajánlatkérő eljárási cselekményének szükségességét egyebek mellett a piaci viszonyok is megalapozták. Hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérő a 2. számú kiegészítő áringdolás során kérte megadni, hogy a kérelmező a rezsiorádij hivatkozott tételeinél hol, hogyan és milyen számszerűsített összegben számolt. Mivel a kérelmező nem válaszolt teljeskörűen a feltett kérdésekre, így az ajánlatkérő a kért információk hiányában nem tudott olyan saját ellenőrzési számításokat elvégezni, melyek ellentmondásmentesen alátámasztották volna a megajánlott ajánlati árat. E körben visszahivatkozta a fentebb megjelölt szakcikket. Mindezek alapján állította, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelenítése szükségszerű volt és az általa hivatkozott határozatok és ítéletek relevanciával bírnak az ügy megítélés szempontjából.

Az egyéb érdekelt észrevételei

38. Az egyéb érdekelt 2024. november 10. napján kelt észrevételében rögzítette, hogy nem ért egyet azzal, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján addig köteles indokolást kérni, amíg teljeskörűen nem tud meggyőződni az ajánlati elem megalapozottságáról, ahogy azzal sem, hogy a Kbt. hivatkozott rendelkezése nem korlátozná az áringdolásra vonatkozó kérések, kiegészítő indoklások számát. A Kbt. 71. § (6) bekezdésének és a Kbt. 164. § (5) bekezdésének hivatkozásával arra kívánt rámutatni, hogy a hivatkozott rendelkezésekből levezethető, hogy míg hiánypótlás elrendelésére több alkalommal is sor kerülhet, addig a jogorvoslati eljárásokban egyetlen alkalommal rendelhető el határidő hosszabbítás. Ezek alapján elemezve a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglaltakat azt vezette le, hogy a törvény nem beszél indokolásokról, továbbá nem utal sem közvetlenül, sem közvetve arra, hogy több kiegészítő indoklás kérhető, ellentétben a hiánypótlásra vonatkozó jogszabályi résznél, ahol a törvényi szövegben is megjelenik a többszám. Rámutatott, hogy a további kiegészítő indokláskérést sem írja elő kötelezően a törvény, mindössze lehetőséget teremt arra az ajánlatkérő számára. Álláspontja szerint a Kbt. 72. § (3) bekezdésben megjelenő jogalkotó szándék az ajánlattevő kötelességeként előírt elvárást támasztja alá, miszerint egy felelős ajánlattevőnek, amennyiben kiegészítő indoklásra kerül sor, úgy olyan körültekintéssel és alaposággal kell eljárnia és kell benyújtania a további indoklást, hogy az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsásson abból a célból, hogy az ajánlatkérő megfelelő mérlegelés eredményeként döntést tudjon hozni az ajánlati ár megalapozottságáról. Tehát nincs mód további tények, adatok, kalkulációk ismételt kiegészítő indoklás keretében történő előadására. Kiemelte, hogy az indoklás a kiegészítő indoklással együtt képez egy egészt, amely az ajánlattevő által figyelembe vett valamennyi tény, adatot és kalkulációt fel kell tárja. Amennyiben ez nem így lenne, és osztanánk a kérelmező álláspontját, miszerint több alkalommal lehet kiegészítő indoklást kérni, és adatról-adatra, tényről-tényre kellene kérdést intézni az ajánlattevőhöz, hogy milyen paraméterek mentén gondolkodott és milyen körülményeket, költségeket vett figyelembe az ajánlati ár meghatározásánál, akkor mindez kiüresítené a Kbt. 72. § (3) bekezdésében megfogalmazott elvárást.

39. Az egyéb érdekelt észrevételében arra is rámutatott, hogy álláspontja szerint a kiegészítő árindokolásának és a további árindokolásnak van olyan hiányzó eleme, amely a Kbt. 73. § (4) bekezdése szerinti érvénytelenséget eredményezi. E körben az ÉKM rendelet 1. számú melléklete szerint táblázat 3. pontjára (pótlékok, kiegészítő fizetés) hivatkozott és előadta, hogy ezen soron a kérelmező 0.-Ft-os értéket adott meg, mely sor arra lenne hivatott, hogy a környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelmények szerinti kifizetéseket a munkáltató – azaz jelen esetben a kérelmező – kalkulálja. A kérelmező e körben tett magyarázat az egyéb érdekelt nem tartotta elfogadhatónak, ugyanis a magyarázat nem veszi figyelembe az Mt. alapján járó szabadság, pótszabadság és keresőképtelenség esetére járó betegszabadság intézményét, amely a munkavállalónak jár. Ez esetben a kiesett előmunkát pótolni kell, mely a munkaerősükséglet és szakember számon felüli extra embert és az azzal járó költséget jelent. Megjegyezte továbbá azt is, hogy betegszabadság, illetve a szociális törvényekben meghatározott táppénz esete és annak költségvonzata is ebben a sorban szükséges kimutatni – nem csak a szociális törvények szerint a munkáltatót terhelő fizetési kötelezettséggel való kalkuláció, hanem a kieső munkavállaló pótlására szolgáló munkaerő költségének felvétele miatt is. Az egyéb érdekelt kiemelte, hogy a kérelmező az általa bemutatott 174 óra havi időkeretet, a szerződés teljesítésére fordított időkeretként mutatja be, amely munkaidő keretet a munkavállalók munkavégzéssel töltenek, egyműszakos munkarendben. Ezen munkaidőkeret járulékos költsége – amelyet a jogszabályok rendelik el kötelezően alkalmazni – a fizetett ünnepek, az éves fizetett szabadság, és a jövőben felmerülő, és munkáltatót terhelő táppénz költsége, mely költségekre is fedezetet kell nyújtani a rezsióradíjnak, az ajánlati ár munkadíj hányadnak. Meglátása szerint a jogalkotó feltételezhetően ezért alkalmazta külön a Kbt. 73. § (4) bekezdését. A kérelmező nyilatkozata alapján, e jogszabály hely alapján megállapított munkavállalókat megillető fizetési kötelezettség teljesítésére a kérelmező által kimunkált, és megindokolt ajánlat ugyanakkor nem nyújt fedezetet. Mindezek alapján állította, hogy nem elégséges a munkaerővel való kalkuláció, még ha figyelembe veszi is a havi munkaidőkeret alatt esedékes hétvégi pihenőnapokat és hétköznapra eső munkaszüneti napokat. Ezen túl ugyanis bármely, a munka törvénykönyve, vagy szociális törvény, vagy környezetvédelmi előírás miatt kieső, az alkalmazott munkarendtől függetlenül foglalkoztatott munkavállaló pótlásával felmerülő munkaerősükséglettel és a szociális helyzetből adódó, munkáltatót terhelő kiadással, és a pótmunkaerőhöz kapcsolódó költségekkel is számolni kell.

40. Az egyéb érdekelt határozott álláspontja szerint a kérelmező nem tett eleget a Kbt. 72. § (3) bekezdésében foglalt előírásnak, mivel nem bocsátott az ajánlatkérő rendelkezésére minden, az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó tény, adatot, kalkulációt, továbbá – a kérelmező által sem vitatott módon – munkajogi, szociális és környezetvédelmi követelményekkel nem számolt, hiszen a három különböző alkalommal és a jogorvoslati eljárásban is becsatolt indoklása és kiegészítő indoklásai erre vonatkozó utalást nem tartalmaznak. Mindezek alapján az ajánlatkérő érvénytelenség körében tett megállapítását helytállónak és jogszerűnek vélte.

41. Az egyéb érdekelt a tárgyalás alkalmával fenntartotta az észrevételében előadottakat és figyelemmel arra, hogy a kérelmező állítása szerint is a munkából kiesett munkavállaló pótlása szükségszerű, meglátása szerint a kérdés továbbra is az, hogy a kérelmező ezen költséggel miként számolt úgy, hogy a „pótlék és kiegészítő fizetés” soron 0.-Ft került feltüntetésre.

A Döntőbizottság döntése és indokai

42. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárást 2024. április 17. napján indította meg, így a jelen jogorvoslati eljárásra is a Kbt. ezen a napon hatályos anyagi jogi rendelkezései az irányadók.

43. A Döntőbizottság az érdemi vizsgálatot megelőzően elsődlegesen rögzíti, hogy a kérelmező árindokolásának, illetve 1. kiegészítő árindokolásának mellékletei üzleti titok részét képezik. A Döntőbizottságnak mindeerre tekintettel a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 27. § (2) bekezdés szerint kell eljárnia, mely jogszabályhely értelmében a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok (a továbbiakban: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen. A Döntőbizottság a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a határozat szerkesztésekor gondoskodott arról, hogy a kérelmező által megjelölt védett adatnak minősülő tartalmak ne kerüljenek nyilvánosságra, így a tárgyi határozatban kizárólag a kérelmező (üzleti titokkal nem érintett) szöveges indokolásai, illetve ezzel összefüggésben az eljárásban tett nyilatkozatai kerültek releváns adatként megjelenítésre, továbbá a Döntőbizottság az eljárás során is ezen mértéket megtartva járt el a döntés indokolása körében megjelenített adatok tekintetében.

44. A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem első eleme körében abban a kérdésben kellett döntést hoznia, hogy az ajánlatkérő megfelelően járt-e el a kérelmező ajánlatának bírálata során akkor, amikor a kérelmező 2. kiegészítő árindokolását nem fogadta el, és a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján megállapította ajánlatának érvénytelenségét.

45. A Döntőbizottság döntése meghozatala során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 2. § (4) bekezdése szerint:

(4) Az ajánlatkérőnek a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt tartva kell eljárnia.

A Kbt. 3. § 37. pontja szerint:

E törvény alkalmazásában:

37. szakmai ajánlat: a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat.

A Kbt. 66. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.

(2) Az ajánlatnak tartalmaznia kell különösen az ajánlattevő kifejezett nyilatkozatát az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeire, a szerződés megkötésére és teljesítésére, valamint a kért ellenszolgáltatásra vonatkozóan.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb

tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

A Kbt. 72. § (1)-(4) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekéről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja, (2) és (4) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha

e) egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit;

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

(4) Az (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen az ajánlat különösen, ha nem felel meg azoknak a környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek, amelyeket a jogszabályok vagy kötelezően alkalmazandó kollektív szerződés, illetve a 4. mellékletben felsorolt környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezések írnak elő. A Közbeszerzési Hatóság – a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által minden évben rendelkezésére bocsátott adatszolgáltatás alapján – tájékoztatást tesz közzé honlapján a Magyarországon egyes ágazatokban alkalmazandó kötelező legkisebb munkabérről.

Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet) 25. § (1)-(2) bekezdései szerint:

(1) Amennyiben a rezsioradíj mértéke az eljárásban a Kbt. 76. §-a szerint önállóan értékelésre kerül, aránytalanul alacsony árajánlatnak minősül, ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértékénél.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltan kívüli esetekben az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti indokolás kérése keretében arra vonatkozóan is tájékoztatást kér, hogy az aránytalanul alacsony árat benyújtó ajánlattevő az ajánlatában milyen összegű rezsioradíjjal számolt, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vett figyelembe. Ha az ajánlattevő által alkalmazott rezsioradíj alacsonyabb, mint az Építőipari Ágazati Párbeszéd Bizottság ajánlása alapján az építésügyért felelős miniszter rendeletében megállapított minimális építőipari rezsioradíj mértéke, az ajánlatkérő különös figyelemmel vizsgálja a Kbt. 72. § (4) bekezdése szerinti körülmények fennállását.

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. § h) pontja szerint:

2. § E rendelet alkalmazásában

h) építőipari rezsioradíj: a vállalkozó kivitelező vagy az alvállalkozó kivitelező szakági építési-szerelési termelő tevékenységének elvégzéséhez szükséges, egy aktív munkaóraóra vetített – a kivitelező tényköltségei alapján számított vagy tervezett – összes költsége. Az építőipari rezsioradíj nem tartalmazza a beépítésre kerülő betervezett és az üzemszerű használathoz szükséges beépítésre kerülő építési anyagok, szerkezetek és berendezések közvetlen költségeit, a közvetlen anyagok fuvarozási és rakodási költségeit, a közvetlen gépköltségeket, a kivitelezési dokumentáció tervezési díját, a hatósági eljárások díját, a szükségessé váló minőség-ellenőrzések díját, az üzempróba, beüzemelés szolgáltatási díját. Az építőipari rezsioradíj számítási alapját az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződésben évente meghatározott Ágazati Bértarifa Megállapodásban szereplő minimális szakmunkás alapbér alapján kiszámított, szakmai ajánlásban rögzített órabér és a jogszabályokban meghatározott közterhek képezik. Az építőipari rezsioradíj tartalmazza a személyi jellegű költségeket, az ellátási költségeket, a fizikai dolgozók rezszi jellegű költségeit, az irányítási és az ügyviteli költségeket.

46. Az ajánlatkérőt a Kbt. alapján többirányú kötelezettség terheli az ajánlatok bírálata és értékelése tekintetében. Az ajánlatok érvényességéről, illetve érvénytelenségéről való ajánlatkérői meggyőződés egyik alapvető jogintézménye az aránytalanul alacsony ár vizsgálata. A szabályozás célja egyrészt a szerződés konkrét vállalási áron való teljesítésének biztosítása, másrészt a gazdasági észszerűséggel össze nem egyeztethető ellenszolgáltatással versenylőnyt szerezni kívánó ajánlattevők kizárása az ajánlatok értékeléséből. A Kbt. szabályozása meghatározza azt a feltételrendszert és eljárásrendet, amely mellett kötelező az ajánlatkérőnek az ajánlati árat aránytalanul alacsonynak minősíteni, valamint lefolytatni az aránytalanul alacsony árat tartalmazó ajánlatok vizsgálatát, amelynek eredményeként döntenie kell az ajánlatok érvényességéről vagy érvénytelenségéről. Az ajánlatkérőt terhelő ellenőrzési kötelezettség ugyanakkor nem általános jellegű.

47. A Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő akkor köteles az ajánlattevőtől árindokolást kérni, amennyiben az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében, azaz amennyiben az ajánlatkérő az ár vizsgálata eredményeképpen nem tud meggyőződni arról, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető. Az ajánlatkérő olyan adatokra vonatkozóan kérhet alátámasztott indokolást, amelyek indokolása elemzéséből következően meggyőződési kötelezettségének eleget tud tenni. Ennek érdekében pedig olyan részletezettségű és pontosságú indokoláskérés megfogalmazása szükséges, amely alkalmas arra, hogy a felhívott ajánlattevő a kért adatokra megfelelő indokolást tudjon adni. A Kbt. 72. § (3) bekezdése továbbá lehetőséget biztosít az ajánlatkérő számára arra, hogy az ajánlattevői indokolással kapcsolatban további tájékoztatást kérjen, egyúttal kötelezettségként rögzíti az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződést. A Kbt. e rendelkezése nem határozta meg az indokoláskérés pontos tartalmát, számát, azonban rögzítette, hogy az indokolás a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan kérhető, mégpedig annak érdekében, hogy meggyőződhessen az ajánlati elem megalapozottságáról. Azonban az indokolás elfogadhatóságának kérdését elsődlegesen a konkrét beszerzés egyedi tárgyának specifikumai, az adott beszerzési piacon érvényesülő árviszonyokra, a teljesítés releváns feltételeire tekintettel kell vizsgálni. Az ajánlattevő számos olyan objektív okot igazolhat, amelyek alátámasztják a szerződés teljesíthetőségét a megajánlott ellenszolgáltatásért. Ilyen objektív okokat – nem taxatív jelleggel – a Kbt. 72. § (2) bekezdésében a jogalkotó tartalmilag is kiemeli.

48. A Döntőbizottság kiemeli, hogy az aránytalanul alacsony ár kapcsán az ajánlattevő által adott indokolásoknak azért van különösen nagy jelentősége, mert az ajánlattevő az abban foglalt adatokkal támasztja alá az ajánlati árat, az indokolásban mutatja be és győzi meg az ajánlatkérőt, hogy a közbeszerzési eljárás során az ajánlati árának kalkulálása során minden felmerülő költséggel számolt. Az indokolásnak megalapozottnak, objektív alapúnak, mindenki számára egyértelműnek kell lennie, mert csak az támasztja alá az aránytalanul alacsony árat, vállalást. Amennyiben az ajánlattevő által az indokolásban, kiegészítő indokolásban közölt információk nem indokolják megfelelően, nem támasztják alá egyértelműen, objektíven, kétséget kizáróan, mindenre tekintettel, hogy a szerződés a megajánlott áron teljesíthető, akkor az ajánlatkérő köteles érvénytelené nyilvánítani az ajánlatot (Kbt. 72. § (3) bekezdés).

49. Hangsúlyos tehát, hogy az indokoláskérésre felhívott ajánlattevő feladata és kötelezettsége, hogy az ajánlati ár megalapozottságára vonatkozó minden adatot, tényt és kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsásson annak érdekében, hogy az ajánlatkérő megalapozott döntést hozhasson a vizsgált ajánlati ár megalapozottságáról, objektív teljesíthetőségéről. Mindezek hiányában az ajánlatkérő nem tud meggyőződni az ajánlati ár valóságtartalmáról, így kizárólag az ajánlattevő kötelezettsége az objektív tények és számítások közlése. Megfelelő indokoláskérés esetében a bizonyítási teher tehát az ajánlattevő oldalán áll fenn, az objektív alátámasztás körében felhasználható bizonyítékok köre és a megfelelő alátámasztás az ajánlattevő érdekkörébe esik. Ebből eredően lényeges elem tovább az is, hogy az ajánlatkérőnek a döntése meghozatalakor rendelkezésére álló dokumentumok alapján kell kétséget kizáróan meggyőződni a vizsgált ajánlati elem megalapozottságáról, objektív teljesíthetőségéről.

50. A felek közötti vita középpontjában a kérelmezői árindokolások – pontosabban annak 2. kiegészítéseinek – elfogadhatósága állt. Figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő a kérelmezői ajánlat érvénytelenségét több ponton megragadva, de azt lényegében visszavezetve a 2. kiegészítő árindokolásra tett kérelmezői teljesítés elmaradása okán állapította meg, a

Döntőbizottság összességében vizsgálta az eljárási cselekmények láncolatát.

51. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható volt, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárás adott részében érintetlen saját tulajdonában álló komplex épület korszerűsítését kívánja végrehajtani, mely rekonstrukció során energetikai korszerűsítést, illetve funkcionális átalakítást és felújítást kíván megvalósítani. Az ajánlatkérő mindennek keretében az elvégzendő feladatokról tételesen megadta az inaktív mennyiségi adatokat, melyhez igazítottan az általa rendelkezésre bocsátott árazatlan költségvetések beárazását és annak szakmai ajánlatként történő benyújtását követelte meg. Az ajánlatkérő a költségvetésekben megnevezett egyes munkafeladatok tekintetében anyagköltség és díj feltüntetését várta, melyek mindösszesen összege adta a kivitelezés költségét, a felolvasólapon ezen ajánlati ár összegét volt szükséges feltüntetni (összesített nettó ajánlati ár – HUF). Az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel szerződését átalányáron (összesített vállalkozói, egyösszegű átalánydíj keretében) kívánta megkötni, így az ajánlattevőknek szükségszerűen kalkulálniuk kellett minden olyan, a munka elvégzésével összefüggő díjakkal, melyek a feladat komplett és teljeskörű megvalósítása során költségként felmerülhetnek, és melyek a műszaki átadáshoz szükségesek.

52. Az ajánlatkérő 2024. július 4. napján árindokolásadásra hívta fel a kérelmezőt, melynek keretében kérte a közvetlen, a közvetett és minden egyéb olyan költség bemutatását, mellyel a kérelmező az ajánlat összeállítása során ténylegesen kalkulált. Ennek keretében a közvetett és egyéb költségek tekintetében példázó felsorolást tett, a közvetlen költségek tekintetében pedig rögzítette, hogy az e körben tett bemutatásban a szerződés teljesítéséhez szükséges ráfordítások, ideértve a teljesítésben tervezetten résztvevők számát, bruttó alaphéret, a várható pótlékok és a munkabért terhelő járulékok pontos megadását várja. Mindennek keretében rögzítette, hogy olyan részletezettséggel és módon szükséges megadni a teljesítésbe bevont résztvevők bérköltségét (annak járulékaival együtt), hogy abból megállapítható legyen a Kbt. 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelmény. Az ajánlatkérő mindezek mellett az árindokolás kötelező tartalmi elemei tekintetében külön is kérte bemutatni a számolt rezióradíj összegét az ÉKM rendelet 1. melléklete szerinti táblázat alapján. A kérelmező az árindokoláskérésnek a megadott határidőn belül eleget tett, melynek keretében csatolt szöveges indokolása IV. fejezetében megadta az összesített költségeit – közvetlen, közvetett és egyéb költségek bontásban (azok mindösszesen összege adta az egyösszegű ajánlati ár, mint átalányár összegét) –, V. fejezetében pedig az ÉKM rendelet szerinti megbontásban kimutatást tett a rezióradíj tekintetében és ismertette a bérköltségszámítás alapjait. A kérelmező – ezen fejezeti pont alatt is – rögzítette, hogy a rezióradíj 5.500.-Ft-ban került meghatározásra – mely a bruttó alaphéret 1 órára vetített levezetett összege –, és kifejtette, hogy a rendelet által előírt költségnemek közül a „pótlékok, kiegészítő fizetés” és „szállásköltség” összegével miért nem számol.

53. Az ajánlatkérő mindezt követően – miután a kérelmező által meghatározott rezióradíj mértéke az ÉKM rendelet szerinti mértéknél (5.856.-Ft) alacsonyabb összegben (5.500.-Ft) került meghatározásra, és az indokolásban csupán a díjelemek munkaórára vetített elemei kerültek bemutatásra, azok az adott szerződés tárgyra tekintettel összességükben nem kerültek bemutatásra – a kérelmező részére 2024. augusztus 7. napján kiegészítő árindokoláskérést bocsátott ki (1. számú). Mindebben az ajánlatkérő kifejezetten kérte, hogy a kérelmező kiegészítő árindokolásában térjen ki valamennyi költség összegszerű bemutatására, amelyeket az alapárindokolásban az építőipari rezióradíj összetételét tartalmazó táblázatban rezióradíjra vetítve adott meg. A kérelmező szöveges indokolásában mindazon túlmenően, hogy ismételten csatolta az ÉKM rendelet szerinti rezióradíj összetételét tartalmazó táblázatot, egy újabb

táblázatot is készített, melyben az összesített költségtáblázatát kiegészítette plusz egy oszloppal, melyben a rezsioradíj táblázatban feltüntetett költségelemeket sorolta be az egyes költségsorokhoz. Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy ezen (új) összesítő táblázat nem valamennyi, az építőipari rezsioradíj összetételét tartalmazó táblázat költségének kategóriánkénti, összegszerű, számszerűsített megadását tartalmazta, az ajánlatkérő 2024. augusztus 27. napjával további (2. számú) kiegészítő árindokolásadásra hívta fel a kérelmezőt, melynek keretében a 6-10., a 14., illetve a 25. és a 27. sorokon szereplő tételek tekintetében kérte kimutatni, hogy ezen tételekkel a kérelmező hol, hogyan, soronként milyen számszerűsített összegben számolt az átalányár bemutatását tartalmazó költségösszesítésben (3-5. kérdések). Mindezek mellett, figyelemmel arra, hogy a „vállalati általános költség” soron a kérelmező 1%-kal kalkulált és e körben a rezsioradíj táblázat 11-13., 15-20. és 22. sorokat jelölte meg, azok együttes összegszerűségére tekintettel az ajánlatkérő kérte annak ismertetését is, hogy a „vállalati általános költség” sor milyen számszerűsített kalkuláció mellett és hogyan nyújt fedezetet a rezsioradíj táblázat szerinti összevontan szerepeltetett sorok együttes tételeire. Minderre tekintettel kérte az ajánlatkérő, hogy a kérelmező a válaszadás mellett a 11-13., a 15-20. és 22. sorok költségeinek elkülönített összegszerű kimutatását is tegye meg (6. kérdés). A kérelmező a további kiegészítő árindokolását határidőben előterjesztette, melyben a rezsioradíj táblázat 6-10. és 14. sorai kapcsán egyrészt ismételten csatolta a korábban már bemutatott rezsioradíj táblázatot, majd rögzítette, hogy a személyi jellegű költségeket, ellátási költségeket, a fizikai dolgozók rezszi jellegű költségeit a 2-10. sorok tartalmazzák, és e körben egy órára és egy hónapra vonatkozóan is bemutatta ezen sorok összegszerűségét. Mindezek mellett a kérelmező vitatta az e körben megküldött indokoláskérés jogosságát, hivatkozott a D.505/18/2023. számú és D.143/2024. számú döntőbizottsági határozatban foglaltakra, és kiemelte, hogy a rezsioradíj 6-10. és 14. sorában szereplő költségek összege „a konkrét építési költségekhez képest marginális, nincs kihatással az ajánlati ár teljesíthetőségének kérdésére, az túlterjeszkedő”. A kérelmező lényegét tekintve a 25., a 27. és a „vállalati általános költség” sorok tekintetében is ezen választ nyújtotta azzal, hogy a veszteségidő és az improduktív órák tekintetében kiemelte, hogy azok egy aktív munkaórára vonatkozóan kerültek kiszámításra – melynek számítási módját az ÉKM rendelet tartalmazza –, valamint hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.37.188/2009/6. számú ítéletében foglaltakra.

54. Az ajánlatkérő a fentieket követően a kérelmező ajánlatát a 2024. szeptember 13. napján megküldött közbenső döntésében a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelenné nyilvánította, mely döntését mindösszesen öt pontra alapította. Az ajánlatkérő az első négy pont tekintetében rögzítette, hogy a kérelmező által munkaórára vetített elemként bemutatott rezsioradíj táblázat 6-10., a 14., a 25. és 27. sorai közötti tételeket a 2024. augusztus 27. napján megküldött 2. kiegészítő árindokolás ellenére csupán egy munkavállalóra vonatkoztatva mutatta be, és nem került kifejtésre, hogy azok az egyösszegű átalányárban, azaz a megajánlott átalányár bontását bemutató költségösszesítésben hol, hogyan és milyen számszerűsített összegben kerültek elszámolásra. Az ajánlatkérő ezen túlmenően a 6-10. sorok tekintetében kifejezetten rögzítette, hogy a kérelmező 1. számú kiegészítő indokolásában az árösszesítő táblázat bérköltség sora alatt kizárólag a 2. és 4. sor tételeire hivatkozott, egyéb (személyi jellegű tételek) nem voltak kimutathatók. Az ajánlatkérő az ötödik pont tekintetében pedig rögzítette, hogy a kérelmező a „vállalati általános költség” sor esetében 1 %-ot tüntetett fel, ugyanakkor a 2. kiegészítő árindokolás ellenére sem adott számszerűsített kalkulációt, így nem állapítható meg, hogy az valóban fedezetet nyújtana a rezsioradíj táblázat összevontan szerepeltetett (11-13., 15-20. és 22. sorok) együttes tételeire, illetve a költségsorok tekintetében kimutatás sem került benyújtásra.

55. A kérelmező jogorvoslati kérelmében állította, hogy az ajánlatkérő olyan okok miatt érvénytelenítette ajánlatát, melyek az ajánlati ár teljesíthetőségével nincsenek kapcsolatban, és hangsúlyozta, hogy a közbenső döntésben megjelenő költségvetési tételekkel az ajánlati ár kialakítása során számolt (az általa alkalmazott rezsioradíjat, annak összetételét részletesen, számszerűsítve levezette és megadta az átalányár számszerű összetételét). Kiemelte, hogy az ajánlatkérő által a kiegészítő árindokolás kérések keretében kért és a kérelmező által egyébként megtett levezetések az ajánlati ár kapcsán irrelevánsak (az ajánlatkérő olyan további adatok megadását kérte, melyek a szerződés szempontjából nem relevánsak), és arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a kiegészítő indokoláskérések a kérelmező ellehetetlenítésére szolgáltak, abból az indokból, hogy a kérelmezőt az eljárásból kizárják. Az ajánlatkérő mindezzel szemben vitatta a kérelmező azon érvelését, miszerint a rezsioradíj elemeit képező kérdéssel érintett költségtényezők elhanyagolhatók lennének a teljes ajánlati ár meghatározása szempontjából, és rámutatott arra, hogy a kérelmező 1. kiegészítő árindokolásában közölt ellentmondások tették szükségessé a 2. kiegészítő indokoláskérés elrendelését. Hangsúlyozta, hogy az elmaradt, illetve nem teljeskörű válaszok okán a rezsioradíj táblázat és az ajánlati ár összesítő táblázat (összesített költségtáblázat) közötti összhang nem volt megállapítható, a kérelmező a közbenső döntésben szereplő tételek tekintetében nem ismertette a számítás módját, az átalányárban kifejtett összegű értéket, ahogy azok elszámolásának helye sem került megadásra. Az egyéb érdekelt az ajánlatkérői állásponttal egyetértve hangsúlyozta, hogy az ajánlattevő felelőssége a megfelelő árindokolás összeállítása, ugyanakkor a kérelmezői árindokolás hiányosságát a rezsioradíj táblázat pótlék és kiegészítő fizetés alatti sorra megtett megajánlással összefüggésében jelölte meg.

56. A Döntőbizottság elsődlegesen rögzíti, hogy habár a kérelmező a tárgyi jogorvoslati eljárásban már az alap árindokoláskérés kibocsátásának jogosságát is vitatta, a kiegészítő árindokolások létjogosultságát pedig alapjaiban is megkérdőjelezte, a Döntőbizottság e körben a Kbt. 148. § (3) bekezdésében megjelenő kógens jogorvoslati határidőkre tekintettel vizsgálatot nem folytathatott le. Láthatóan a kérelmező az ajánlatkérő árindokolás kérései ellen egyetlen egy alkalommal sem élt jogorvoslattal, azokat minden esetben a megadott határidőn belül teljesítette. Az, hogy a kérelmező álláspontja szerint az ajánlatkérő a 2. kiegészítő árindokoláskéréssel már túlterjeszkedett a Kbt. 72. § (3) bekezdésén, és ezt az indokolásadásában az ajánlatkérő tudtára adta, ellenben a felhívással szemben jogorvoslattal nem élt, nem teremtette meg a döntőbizottsági vizsgálat lehetőségét.

57. A Döntőbizottság a tárgyi határozat 52-54. pontjai alatt részletesen bemutatott elemzés alapján arra a megállapításra jutott, hogy az ajánlatkérő helytállóan állapította meg a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét. E ponton a Döntőbizottság kiemeli, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét nem az okozta, hogy az ajánlati árának kialakítása során nem az ÉKM rendelet szerinti rezsioradíj tételekkel kalkulált és az erre tett kimutatás hiányzott volna indokolaiból, hanem az, hogy az egyes rezsioradíj tételekkel való kalkulálás nem volt visszakövethető az ajánlati árról készített költségösszesítőben. A kérelmező az 1. kiegészítő árindokolásában ugyanis maga mutatott be egy olyan táblázatot, ahol is a költségösszesítést tartalmazó táblázat soraihoz rendelte a rezsioradíj táblázat egyes sorait úgy, hogy ezen táblázatban a 6-10., 14. 25. és 27. sorokat nem jelenítette meg, illetve a „vállalati általános költség” sor tekintetében megjelenített rezsioradíj költségek sorai magasabb összeget adtak ki, mint ahogy azt a kérelmező (%-os arányban) megjelölte. Az ajánlatkérő 2. kiegészítő árindokolás kérését éppen ezen ellentmondások feloldása generálta, az ajánlatkérő felhívásában tételesen és félreérthetetlenül is arra hívta fel a kérelmezőt, hogy mutassa be, az ajánlati ár kalkuláció során a 6-10., 14., 25. és 27. tételekkel hogyan számolt, a kérdéses „vállalati általános költség” sor tekintetében pedig kérte annak bemutatását, hogy az miképpen nyújt fedezetet a rezsioradíj

táblázatban feltüntetett összesített tételekre (11-13., 15-20. és 22. sorok). Ebből is láthatóan az ajánlatkérő nem az ÉKM rendelet szerinti rezsioradíj tételeket kérte tovább megbontani, nem e tekintetben kívánt tájékozódni, hanem arra kereste a választ, hogy ezen tételek hogyan köszönnek vissza a kérelmező ajánlati árkalkulációjában, tehát hogy azokkal a kérelmező valóban kalkulált-e az ajánlati árának kialakítása során. Hangsúlyos ugyanis, hogy az árkalkulációnak (melyről az érintett ajánlattevő árandokolása során lényegét tekintve számot ad) nem az ajánlatkérő felhívására kell elkészülnie, annak az ajánlattevő rendelkezésére kell állnia, hiszen az ajánlattevő ennek alapján adja meg az ajánlati árát, az egyes tételekkel való kalkulációját ez alapozza meg. Azzal, hogy az ajánlattevő csupán kinyilvánítja, hogy egy adott tétellel kalkulált, de annak pontos számítási módját, vagy annak az ajánlati árban való kimutathatóságát már elmulasztja megadni, nem alapozza meg az indoklás objektivitását.

58. A Döntőbizottság a fentiekkel összefüggésben hangsúlyozza, hogy nem tartotta helytállónak az arra való kérelmezői hivatkozást, miszerint azzal, hogy az ajánlatkérő által kifogásolt tételek nem kerültek önállóan értékelésre, úgy azok hollétééről az ajánlatkérő nem tájékozódhat, ahogy azt sem, hogy ezen tételek összegszerűsége okán (kérelmező állítása szerint „jelentéktelen nagyságrendű, alacsony értékű tételek”) nem bírnak relevanciával a teljesíthetőség megítélése szempontjából (előadása szerint „azok egyike sem tekinthető az ajánlat/teljes költségvetés lényeges elemének”). A Döntőbizottság rámutat, hogy mivel az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdésének alkalmazásával árandokolásadásra hívta fel a kérelmezőt ajánlati árának aránytalanul alacsony volta miatt, majd erre tekintettel a kérelmező által becsatolt – és kifejezetten kért – rezsioradíj mértéke az ÉKM rendeletben megállapítottaktól eltért, az ajánlatkérő joggal kérhetett további indokolást a tekintetben, hogy a rezsioradíj elemeit képező költségek miképpen jelennek meg az ajánlati árban. Mindezt nemcsak a Kbt. 2. § (4) bekezdése, hanem a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdése is szükségessé teszi, melyre az ajánlatkérő helytállónan hivatkozott. Az ajánlatkérő szerződését ugyanis átalányáron kívánja megkötni, ebből eredően valamennyi költséggel történő számolás az ajánlattevők kötelessége volt, melyhez a rezsioradíj egyértelműen hozzátartozik, az – mint a személyi jellegű költségeket, az ellátást, a fizikai dolgozók rezszi jellegű költségeit, az irányítás és az ügyvitel költségeit magába foglalva – az ajánlati ár lényegi tartalmi elemének minősül függetlenül attól, hogy maga a rezsioradíj mértéke nem képez önálló értékelésre kerülő szempontot.

59. A Döntőbizottság a fenti pontban kifejtettekhez kapcsolódóan kívánja továbbá rögzíteni azt is, hogy a kérelmező mind az alapárindokolásában, mind a kiegészítő árandokolásokban az általa számolt rezsioradíj mértékét egységesen nettó 5.500.-Ft összegben határozta meg, egyetlen esetben sem jelezte azt, hogy ahhoz bármilyen további költség hozzászámítandó, és az adná a teljes rezsioradíj költség összegét. Ez sem a szöveges indokolás, sem annak üzleti titok részét képező költség táblázatok összességéből nem volt levezethető. A kérelmező által a jogorvoslati eljárásban hivatkozott „pótlékok, kiegészítő fizetés” soron és „szállás költség” soron megjelenő 550.-Ft és 29.-Ft összegek a kérelmező árandokolásaiban nem voltak megtalálhatók (azokban minden esetben egységesen 0.-Ft összeg került feltüntetésre), így a „pótlékok, kiegészítő fizetés” soron az 550.-Ft után fizetendő szociális hozzájárulási adó összege (71,5.-Ft) sem került megjelenítésre. Az ajánlatkérő tehát joggal nem végezte el azon kérelmező által hiányolt számítást, mely alapján a rezsioradíj mértéke 6.150,5.-Ft összegben lenne megállapítható, hiszen a kérelmezői indokolás alapján ilyen számítás elvégzése nem is volt indokolt, az indokolásból semmilyen további számítási kötelezettség nem volt kiolvasható és levezethető.

60. A Döntőbizottság – visszautalva a tárgyi határozat 57. pontjában foglaltakra – rögzíti, hogy egyértelműen a kérelmező 1. kiegészítő árindokolása okán állt fenn ellentét a költségösszesítő táblázat és a rezsioradíj táblázat között, melynek feloldására szolgált a 2. kiegészítő indokoláskérés. A Döntőbizottság álláspontja szerint az ellentétet mi sem mutatja jobban, minthogy a kérelmező egyrészt nem tudta pontos magyarázatát adni annak, hogy az ajánlatkérő által megjelölt tételek az ajánlati árkalkulációjában ténylegesen hol kerültek szerepeltetésre (kizárólag azzal érvelt, hogy a rezsioradíj táblázat alapján azon tételekkel számolt), másrészt az 1. kiegészítő árindokolása keretében a költségösszesítő és a rezsioradíj táblázat összevetéséből készült táblázatában feltüntetettek ellenére állította, hogy valamennyi rezsioradíj költségsorral számolt. A Döntőbizottság szakmai megítélése szerinti a kérelmező önmagának is ellentmondott, hiszen az általa, az 1. kiegészítő indokolása keretében írtak ellenére a költségösszesítő táblázat bérköltség sora kapcsán a tárgyi eljárásban már azt állította, hogy az nem csak a rezsioradíj táblázat 2. és 4. sorai alatt megjelenített tételeket, hanem valamennyi, személyi jellegű rezsioradíj tétel összegét is tartalmazza, illetve a „vállalati általános költség” sor (habár az indokolásban ez jelenik meg) nem azonos a rezsioradíj táblázat 11-13., 15-20. és 22. sorok összegével, hiszen ezen költségsor alatt olyan plusz költség is számításra kerül, amellyel a vállalkozások általános költségként számolnak. Azon túl, hogy mindezek a kérelmező indokolásáiban nem voltak visszakövethetők, a Döntőbizottság megítélése szerint mindinkább az indokolás objektívátását teszik kérdésessé.

61. A Döntőbizottság a kérelmező árindokolása körében tett teljesítéseket értékelve arra a megállapításra jutott, hogy a kérelmező az ajánlatkérő egyértelmű felhívására sem csatolt minden olyan tény, adatot, mely az ajánlati árának alátámasztását szolgálta volna. A kérelmező a 2. kiegészítő árindokoláskérés kapcsán érdemi teljesítést nem tett – annak kibocsátásával kapcsolatos nem tetszését hozta csupán az ajánlatkérő tudtára –, az ajánlatkérő által kérték levezetése teljesítés nélkül maradt. Ebből eredően az ajánlatkérő nem volt köteles további eljárási cselekmény lefolytatására, csak és kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a kérelmező az indokoláskérésre tett teljesítéssel az ajánlatkérő által tapasztalt számszaki ellentmondást feloldotta-e vagy sem. Az e körben tett ajánlatkérői mulasztásra való hivatkozás a jelen körülmények ismeretében tehát nem volt értelmezhető. Az, hogy a kérelmező az ajánlatkérő felhívását nem megfelelően értelmezte, nem eshetett az ajánlatkérő terhére.

62. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy az ajánlat érvénytelenségét a 2. kiegészítő indokoláskérés teljesítés nélkül hagyása teremtette meg, hiszen az 1. kiegészítő árindokolásában fellelhető ellentét nem került feloldásra, az ajánlatkérő előtt továbbra is kérdéses volt az ÉKM rendelet szerinti rezsioradíj táblázat 6-10., 14., 25. és 27. sorainak kiléte, ahogy az is, hogy a vállalati általános költség sor 1%-ban megjelenített összege hogyan tevődik össze, ha a kérelmező által e körben megjelölt rezsioradíj táblázat költségsorainak (11-13., 15-20. és 22.) összege a megjelölt %-os érték többszöröse. Az érvénytelenség megállapítása tehát nem az ajánlati ár ÉKM rendelet szerinti rezsioradíj mértékéhez képest aránytalanul alacsony volta okozta – maga az ajánlatkérő is elismerte, hogy azon tételek, melyekkel a kérelmező számolt, vagy azonos vagy magasabb szinten kerültek megadásra a rendelethez képest –, hanem mivel a kérelmező a 2. árindokoláskérésnek nem tett eleget, az ajánlatkérő nem került abba a helyzetbe, hogy megbizonyosodjon a kérelmező ajánlati árának megalapozottságáról. Az eljárás során a kérelmező által hivatkozott döntőbizottsági és bírósági döntések így nem támasztották alá a kérelmezői állítást, mindinkább az ajánlatkérői eljárás megfelelősége körébe mutattak.

63. A Döntőbizottság a fentebb kifejtettek indokok okán az első kérelem elem körében a jogorvoslati kérelem elutasítása mellett döntött, ugyanis a rendelkezésre álló dokumentumok vizsgálatát követően egyetértett az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésében megjelenő érvénytelenségi okkal, ajánlatkérői jogsértés e körben nem volt megállapítható.

64. A Döntőbizottság rögzíti, hogy mivel a kérelmezői ajánlat érvénytelensége az egyéb érdekelt által felvetettek körében nem került megállapításra, a Döntőbizottság e körben vizsgálatot nem folytatott le.

65. A Döntőbizottságnak a második kérelmi elem tekintetében abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ajánlatkérő kérelmezői ajánlat érvénytelensége körében hozott döntése a Kbt. 79. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelel-e.

66. A Döntőbizottság a döntése meghozatala során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 79. § (1) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.

67. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlattevőnek kiemelt érdeke fűződik ahhoz, hogy az ajánlatkérő megfelelő módon tájékoztatást nyújtson ajánlata elbírálásáról, ugyanis ebben az esetben nyílik lehetősége arra, hogy az ajánlatkérői döntést megvizsgálva mérlegelhesse, hogy élni kívánna-e a jogszabályban biztosított jogaival (pl.: előzetes vitarendezés, jogorvoslati eljárás kezdeményezése). Mindebből eredően a Kbt. 79. § (1) bekezdése kifejezetten előírja az ajánlatkérő számára, hogy az ajánlat érvénytelennek nyilvánításáról és annak részletes indokairól tájékoztatást nyújtson a döntését követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül. A Kbt. 79. § (1) bekezdéséből levezetve az ajánlatkérőnek ugyanakkor lehetősége van arra is, hogy az eljárást lezáró döntésének meghozatala előtt is érvénytelennek nyilvánítson egy ajánlatot amellet, hogy arról írásban tájékoztatást nyújt és tájékoztatásában megjeleníti döntésének indokait (közbenső döntés). Amennyiben az ajánlatkérő közbenső döntés keretében dönt egy ajánlat érvénytelenségéről, úgy az érintett ajánlattevő jogorvoslathoz való jogát ezen körülmény alapozza meg.

68. A Döntőbizottság az első kérelmi elem körében részletesen kifejtettek mellett rögzíti, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható volt, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelenségének megállapítására 2024. szeptember 13. napján, az ajánlatkérő közbenső döntésében került sor. Az ajánlatkérő döntésének mellékletét képező részletes indokolásában levezetésre került, hogy a kérelmezői ajánlat érvénytelenségét az indokoláskérés megfelelő teljesítésének hiánya, így pedig az indokolásokban fennálló számszaki ellentmondások feloldásának hiánya okozta. Az ajánlatkérő egyértelműen rögzítette, hogy mely eljárási cselekmények lefolytatására került sor, hogyan értékelte a kérelmezői teljesítéseket, majd megjelölte, hogy az ajánlatkérő által kifogásolt mely rezsióradíj elemek nem jelentek meg megfelelően a megajánlott árban, a megadott átalányár bontásában rögzített kalkulációval a számszaki összhang nem volt megállapítható. Az ajánlatkérő e körben részletesen megjelölte a problémás tételeket, melyek minden esetben az ÉKM rendelet szerinti rezsióradíj táblázattal

voltak összefüggésben, és az ajánlatkérő egyértelműen megjelölte, hogy az egyes tételek a költségösszesítőben – mely az átalányár tételes megbontását tartalmazta – nem voltak visszakövethetők.

69. Mivel az érvénytelenséghez vezető eljárási cselekmények sora visszakövethető volt, az ajánlatkérői felhívások egyértelműen fogalmaztak az ajánlattevői feladattal összefüggésben, így az eljárási cselekmények és a döntés közötti ok-okozati összefüggés kétséget kizáróan megállapítható volt (melyet ennek ellenére a kérelmező hiányolt). A Döntőbizottság e ponton is hangsúlyozza, hogy jelen körülmények között annak volt jelentősége, hogy mivel a kérelmező nem teljeskörűen és nem megfelelően teljesítette árindokolásait, így az ajánlatkérő nem került abba a helyzetbe, hogy beazonosítsa, a kért költségek hol és milyen számszerűsített összegben, illetve objektív alapon és ellentmondás mentesen vannak jelen a megajánlott ajánlati átalányárban. Ebből eredően az ajánlati ár teljesíthetőségének igazolására nem került sor (ez magából az ajánlatkérői indokolásból is egyértelműen kitűnik), e körben az érvénytelenség a Kbt. 72. § (3) bekezdése, és nem más jogszabályhely alapján kerülhetett megállapításra. Azon kérelmezői felvetés, miszerint az ajánlatkérő részéről nem került levezetésre, hogy az adott rezsioradíj tételek miként befolyásolják a kérelmező teljesítését, tehát, hogy a kérelmező miért nem képes a szerződés teljesítésére, és ez az, ami a döntésének jogszerűtlenségét okozza, a Döntőbizottság megítélése szerint nem értelmezhető, hiszen a kérelmező nem tett teljeskörű teljesítést az ajánlatkérői felhívásra, az ajánlatának érvénytelensége ebből fakadt. Az árindokoláskérések megfelelő teljesítésének hiánya ugyanis oda vezet, hogy az ajánlatkérő nem tudott állást foglalni az ajánlati ár teljesíthetőségéről, az ajánlatkérő nem tudott arról meggyőződni, hogy a megajánlott ajánlati áron a szerződés teljesíthető.

70. A fentebb kifejtettek alapján a Döntőbizottság az ajánlatkérő kérelmezői ajánlat érvénytelensége körében meghozott döntését a Kbt. 79. § (1) bekezdése alapján megfelelőnek értékelte, helytállónak találta az a körben hivatkozott bírósági ítéleteket és döntőbizottsági határozatokat. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a kérelmező által kifogásolt döntés a kérelmező által hivatkozott döntőbizottsági határozatban megjelenő joggyakorlattal sem volt ellentétes, a kérelmező a közbenső döntést követően jogorvoslati jogával megfelelően élhetett, e körben hátrány nem érte. Az, hogy a kérelmező nem tudta megfelelően értékelni az ajánlatkérő döntését – függetlenül attól, hogy az teljeskörűnek tekintendő – nem jelenti a döntés jogszerűtlen voltát. A Döntőbizottság mindezen indokokra tekintettel a második kérelem elem körében is a jogorvoslati kérelem elutasítása mellett döntött.

71. A Döntőbizottság a tárgyi határozatában kifejtettek okán a Kbt. 145. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva a jogorvoslati kérelmet a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján – valamennyi kérelmi elem tekintetében – elutasította.

72. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelmében a Kbt. 156. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel kérvényezte az eljárás felfüggesztését, melyről a Döntőbizottság a Kbt. 131. § (7) bekezdésére tekintettel nem rendelkezett, ugyanis jogorvoslati kérelem előterjesztése esetében a kérelemmel érintett rész vonatkozásában főszabály szerint a szerződést az ügy érdemében hozott vagy a közbeszerzési ügy befejezését eredményező határozat meghozataláig nem lehet megkötni. Minderről a Döntőbizottság a feleket a tárgyi eljárás során kibocsátott 8. számú végzésében értesítette.

73. A Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint a Döntőbizottság eljárására az Ákr. rendelkezéseit kell alkalmazni e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott végrehajtási rendelet kiegészítő vagy eltérő rendelkezéseinek figyelembevételével.

74. A Döntőbizottság az eljárási költségek viseléséről az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján rendelkezett.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy az Ákr. 124. §-a szerint eljárási költség mindaz a költség, ami az eljárás során felmerül.

Az Ákr. 125. § (1) bekezdése szerint:

(1) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárás költségeit az viseli, akinél azok felmerültek.

Az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja szerint:

(2) A jogvitás eljárásban a hatóság az eljárási költségek viselésére kötelezi

a) a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet.

A Kbt. 151. § (9) bekezdése szerinti:

(9) Ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

75. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

76. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy a jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdése a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2025. január 2.

Dr. Kéri Krisztina sk
közbeszerzési biztos
az eljáró tanács elnöke

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Dr. Virágh Norbert sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Dr. Schirger György kamarai jogtanácsos Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Önkormányzata (KRID: 247912921)
2. Dr. Sirály Katalin ügyvéd - Sirály és Társa Ügyvédi Iroda (KRID: 18098145)
3. Dr. Sárai Szilvia kamarai jogtanácsos - Épít-Takarít 2004 Bt. (KRID: 22124801)
4. Dr. Süli Nikoletta ügyvéd (KRID: 50236693)
5. Nemzeti Fejlesztési Központ (kizárólag elektronikus úton)